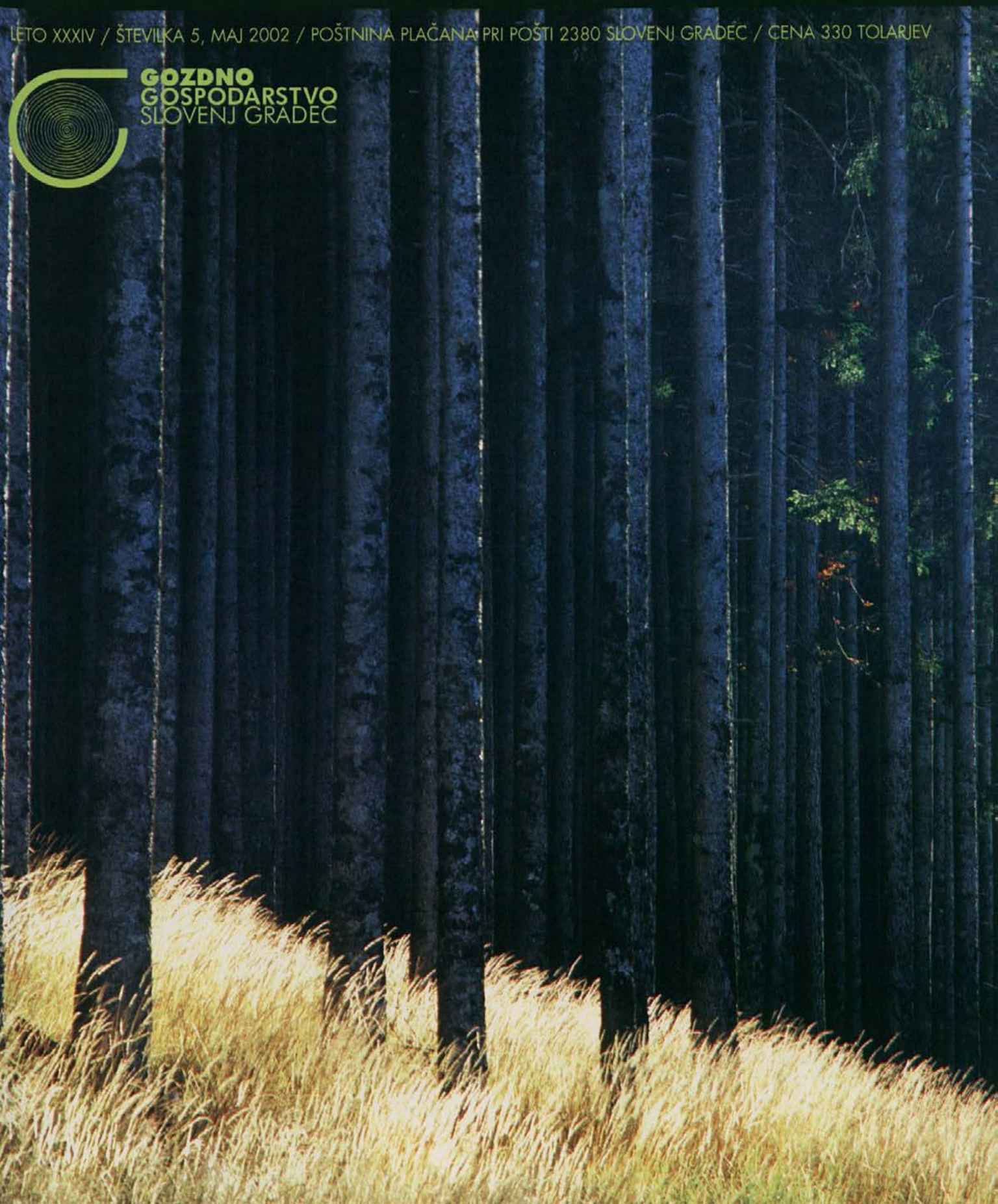

LÉTO XXXIV / ŠTEVILKA 5, MAJ 2002 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENJ GRADEC / CENA 330 TOLARJEV

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

U V O D N I K

TEDEN GOZDOV 2002

GOZDARSTVO SKOZI ČAS

Gozdarji že več kot 20 let pripravljajo najrazličnejše aktivnosti s področja stikov z javnostjo zadnji teden v maju. Letošnji Teden gozdov smo gozdarji ZGS organizirali od 25. maja do 1. junija. Letošnje izročilo oz. poslanstvo Tedna gozdov je »Gozdarstvo skozi čas«. V času Tedna gozdov so potekale po območnih enotah ZGS najrazličnejše prireditve v obliki srečanj z javnostjo, predvsem pa šolsko mladino. Gozdarji se podajamo z naravoslovno obarvano željnega znanja polnimi šolarji po gozdnih učnih poteh, katerih je v Sloveniji že čez 60. V Koroški regiji so 4 popolno opremljene (Navrški vrh, Stari grad v Radljah, Pistrov grad v Vuzenici, Zelena pot Teber v Črni) in delno opremljena gozdna učna pot Grad v Dravogradu. Obiskane so tudi druge gozdne poti, kjer za osnovnošolce pripravljamo naravoslovne ure in naravoslovne dneve.

Osrednja dogajanja ZGS ob Tednu gozdov so se pričela že sredi maja v Dolah pri Litiji.

Tekst k slikam:

1. Udeleženci delavnice o gozdnem medenju in drevesni mani na pobočjih Košenjaka
2. Mladi čebelar raziskuje prisotnost kaparjev na sveže odrezani smrekovi veji
3. Pavle Zdešar seznanja koroške čebelarje z različnimi ušmi na listih velikega jesena
4. Športno sproščanje med kvizom pri Grmovškovem domu
5. Na poti pod pohorski smrekami in bukvami
6. Mladi tekmovalci so iz gozda prišli na pohorsko planjo
7. »Lahko tebi, ki ne rešuješ vprašanja na točki 3!«
8. »Le komu pozirajo koroške učiteljice sredi pohorskih gozdov?«
9. »Uf, kako težko je vprašanje pod razvejano bukvijo!«
- 10., 11., 12. Udeležence KVIZ-a 2002 so pozdravile in za njih pripravile lep kulturni program učenke osnovne šole Mislinja

Gozdarji domače KE so v sodelovanju sodelavcev iz drugih OE in Turističnega društva Dole pri Litiji pripravili v duhu mota: Gozdarstvo skozi čas! – številne prireditve (likovni in fotografski natečaj, odprtje Oglarske poti, ustanovitev društva oglarjev). Zaključna prireditev je bila 1. junija v Dolah pri Litiji, kjer so se predstavili tudi študijski krožek »Šintli« iz radeljskega konca, zapeli pa so tudi pevci in pevke gozdarskega pevskega zbora »Stezice«. Z gozdarji se je tudi srečal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Franci But.

V času Tedna gozdov je živahno tudi na Koroškem. Gozdarji poskušamo približati gozd in delo v gozdu širši javnosti čez vse leto, še posebno pa v času Tedna gozdov. Tudi v Tednu gozdov revirni gozdarji vodijo mlade nadebudneže po gozdnih učnih in drugih gozdnih

poteh. Pripravljajo naravoslovne ure in naravoslovne dneve. Poleg te oblike stikov z javnostmi - predvsem pa šolsko mladino, gozdarji sodelujemo in organiziramo najrazličnejše oblike izobraževanja za širšo javnost.

25. maja je Čebelarska zveza Koroške ob pomoči gozdarjev območne enote Slovenj Gradec pripravila izobraževalni dan za čebelarje na terenu. Več kot 30 udeležencem je strokovne skrivnosti o čebelji paši in gozdnem medenju podajal v gozdovih od Zgornjega Viča do planinskega doma na Košenjaku republiški strokovnjak za gozdno medenje Pavle Zdešar.

Gozd in čebele sta nerazdružljiva. Letno naj bi po ocenah strokovnjakov drevesne uši in kaparji predelali na gozdnem drevju v Sloveniji 400.000 t gozdne mane, lani pa je bilo odkupljenega 2.000 t slovenskega medu.

Kako nastanejo šintli, so spoznali učenci na Lešah.

1. junija je obiskal člane gorske straže Koroške prof. Dušan Mlinšek, ki je imel predavanje o varstvu narave, še posebno pa gorskega gozda v planinski koči na Grohartu. To predavanje je sovpadlo z dogajanjem ob Tednu gozdov.

Osrednja prireditev koroškega tedna gozdov pa je bil regijski kviz o spoznavanju gozda in dela v njem za četrtošolce vseh osnovnih šol Koroške regije. Letos smo to prireditev pripravili gozdarji na Pohorju. Pri Grmovškovem domu se je zbralo 29. maja 2002 sedemnajst tričlanskih ekip četrtošolcev. Svoje znanje so preizkusili v tekmovalnem duhu v gozdovih Pungarta in Črnega vrha. Tekmovanje je imelo predvsem spoznavni namen – spoznati boljše pohorske gozdove, koroške gozdarje in ostale šolske sotrpine. Na 16-ih točkah v gozdu so morale preizkusiti ekipe svoje znanje v reševanju zelenega testa.

Pri organizaciji in izvedbi tekmovanja so sodelovali gozdarji vseh krajevnih enot našega gozdnogospodarskega območja, osnovnošolci in učitelji osnovne šole Mislinja, ki so poskrbeli za pester kulturni in športni obtekmovni program. Vse ekipe so bile zelo poštvalne, kar nekaj med njimi si je delilo najboljšo uvrstitev.

Prvo mesto so dosegli šolarji iz osnovne šole Vuzenica, drugo mesto sta si delili ekipe naslednjih osnovnih šol – Šentjanž pri Dravogradu, Šmartno pri Slovenj Gradcu; četrto mesto je pripadalo osnovnošolcem osnovnih šol iz Radelj, Remšnika in Mute. Zahvalil bi se rad tudi sponzorjem, kateri so na svoj način pripomogli k prijetni izvedbi tega srečanja in sicer občini Mislinja, tovarni Union, najemniku Grmovškovega doma Gregorju Petru in vsem ostalim sodelavcem.

Letos se je zaključil že peti regijski kviz o spoznavanju gozda. Naslednje leto bo regijski kviz v Črni na Koroškem. ▲

10

12

DELAVKE SEKTORJEV GOZDNEGA GOSPODARSTVA MED GOZDARJI V RADELJSKIH GOZDOVIH

IDA ROBNIK

Zaposleni v družbi Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec opravljamo različna dela, ki so vsa povezana z gozdarsko dejavnostjo. Nekateri so pri tem pogosto ali vsak dan prisotni v gozdu, nekateri občasno, drugi pa skoraj nikoli. In ti zadnji smo v glavnem delavke, zaposlene v sektorjih v podporo uprave, ki se na nek način dnevno ukvarjamo z gozdom, redko pa imamo možnost, razen seveda v prostem času, da bi videle, kaj vse delajo gozdarji direktno na terenu. To pa so nam želeli predstaviti radeljski gozdarji iz Gozdnega gospodarstva in Zavoda za gozdove Slovenije KE Radlje.

V petek, 24. maja so nas prično sprejeli v poslovnih prostorih Zavoda za gozdove v Radljah, kjer smo se seznanimi s protokolom tega dne.

Najprej smo si skupaj ogledali spravilo hlodov do kamionske ceste z gozdarsko žičnico, nato pa nas je vodja krajevne enote Zavoda za gozdove Radlje Jerneja Čoderl popeljala skozi park marenberške graščine. Tu nam je predstavila drevesne in grmovne vrste, ki so jih gozdarji k nam prinesli iz drugih geografskih območij sveta. Posebej zanimivo je drevo kitajska suličevka, ki so ga sem prinesli v začetku 20. stoletja iz Kitajske. Drevo je pomrznilo in iz panja so zrastle štiri debla.

Tu je tudi izhodiščna točka gozdne učne poti, ki je bila v protokolu za ta dan. Najprej smo se povzpeli na Kalvarijo, na grič nad parkom. Ob pohodni stezi so razvrščeni kamniti kipi svetnikov križevega pota v naravni velikosti. Jerneja Čoderl je v brošuro o radeljski gozdni učni poti o tem zapisala: "...Skulpture so delo baročnega kiparja Janeza Jakoba Schoya iz leta 1724. Kipi so kakor zrastle z okoljem, v katerem stojijo in brez besed, nemo, a vendar zgovorno govorijo o preteklosti. Na vrhu griča, na najvišji točki Kalvarije, je krožni prostor, ki je obzidan s kamenjem. Tu stoji velik lesen križ z Jezusom, na

Skupinski posnetek za spomin je nastal na vrhu učne poti.

Foto Janez Skarlovnik

straneh pa sta žalujoča Marija in sv. Janez Evangelist. Kalvarija je nekdanj sodila v sklop radeljskega samostana. ..."

S Kalvarije smo se podali skozi park in čez cesto, ki vodi na radeljski mejni prehod, na 3 km dolgo učno pot. S kratkimi postanki na točkah, opremljenih z označbami značilnosti in opisnimi tablami, smo prišli na vrh v dobri uri. Tu so nas pozdravili gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec in nas presenetili z okusno friko, črno kavo in dobrotami, ki so jih pripravili na odprtem ognju.

Tudi pot nazaj ni delala nobenemu izmed udeležencev posebnih preglavic. Popeljala nas je mimo značilnih drevesnih vrst, skozi "hudo luknjo", mimo bistrice vode, ki nas je odžejala in mimo pred kratkim zasajenega gozdnega roba, kjer so gozdarji skrbno nasadili in zaščitili drevesne vrste, ki so za to območje prilagojene.

V dolini smo pospravili prijetne vtise tistega nenavadnega delovnega dne in se podali vsak v svoj vsakdan.

Hvala radeljskim gozdarjem za prijeten dan. ▲

Razgledna točka na vrhu učne poti

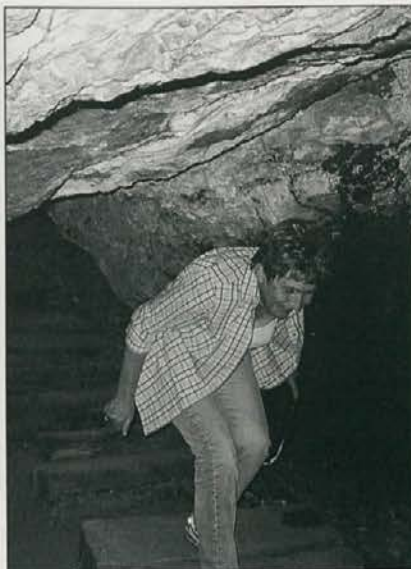

Radeljski gozdarji so nas pogostili s friko in črno kavo, kar je bila običajna jed naših nekdanjih "holcarjev", potem pa so nas presenetili še z obilnim obrokom pečenja na žaru.

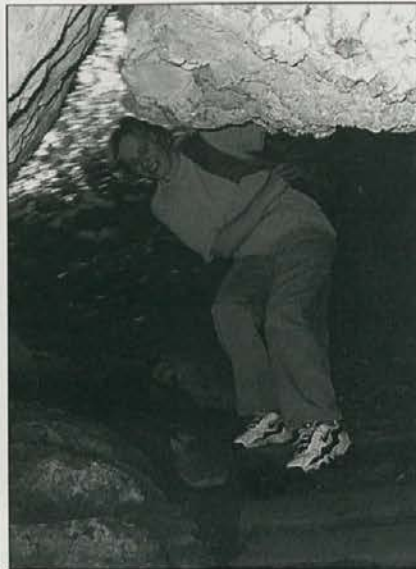

Spravilo lesa z gozdarsko žičnico.

Skozi hudo luknjo je urejen prehod.

BUKEV HIŠNO DREVO PRI SPODNJEM NAVRŠNIKU V ZAVRŠAH

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Bukev (*Fagus silvatica*) je mati slovenskih gozdov. Razen na Koroškem, v predelih Zgornje Savinjske doline in v alpskih predelih Gorenjske, je bukev glavna drevesna vrsta širom po Sloveniji. Srečamo jo tako v nižini kot tudi v visokogorskih gozdovih.

V preteklosti so bili bukovi gozdovi močno izsekani, saj so bukov les potrebovali za oglje (za topljenje rude).

Bukev (*Fagus silvatica*) raste v srednji, zahodni in deloma v južni Evropi. Je listopadno drevo, katero raste strnjeno v sestoju od 40m do 48 m v višino, v debelino pa tudi čez 1 m. Skorja je pepelnato siva in gladka. Bukov koreninski sistem je zelo razvejan, srednje globok ali plitev - odvisno od globine tal. Listi so svetleče zeleni. Bukev je enodoma, enospolna drevesna vrsta in srednjezahtevna vrsta glede na svetlobo. Moški cvetovi so zbrani v viseča socvetja, ženski cvetovi pa so združeni v parih pod kupolasto oblikovanimi listi. Bukev cveti v aprilu in maju, odvisno od nadmorske višine. Bukov plod je žir. Razmnožuje se iz semena in vegetativno (iz poleglih vej in mladih stebel). V montanskem in subalpskem pasu je tudi graditeljica

Hišno drevo - bukev pri Spodnjem Navršniku v Završah
Foto Gorazd Mlinšek

Navršnikov sin Marko Kotnik in revirni gozdar Primož. Areh sta izmerila obseg Navršnikove bukeve.

čistih bukovih sestojev.

Redkokje imajo za hišno drevo bukev. Kdor se bo podal k Spodnjemu Navršniku v Završah, bo že od daleč zagledal visoko košato drevo, ki raste za leseno uto v neposredni bližini Navršnikove domačije. Lastnik gozdnega posestva Miha Kot-

nik, še posebno pa njegov sin, ki je prevzel vaje pri gospodarjenju na kmetiji, sta ponosna na okoli 100 let staro bukev. Njihova bukev olista štirinajst dni prej kot bukev v bližnjem gozdu. Čeprav raste na samem, ima višino čez 30 m, v aprilu letos izmerjen obseg pa 3,40 metrov

ali 108 cm premera. Navršnikova bukev je še zelo vitalna. V neposredni bližini hleva ji je delala družbo lepa lipa, katero pa je močno poškodovala strela, tako so morali lipo posekati.

Naj bo hišno bukovo drevo še dolgo v ponos domačim pri Spodnjem Navršniku! ▲

ZASNOVA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ NA OBMOČJU POHORJA

MARLENA HUMEK, FORUM ZA POHORJE

KAJ JE CIVILNA DRUŽBA?

Civilna družba, ki jo sestavlja jo občanke in občani, posamezniki in skupnosti, ki se organizirajo in povezujejo v najrazličnejše oblike delovanja, postaja vse bolj pomembna gonilna sila in moč civilne družbe, ki odigrava vse bolj pomembno vlogo v vsakdanjem življenju. Predstavnice in predstavniki civilne družbe smo vsi.

S svojimi idejami, znanji, potrebami, željami in dobro voljo si moramo priboriti da bomo obveščeni in ozaveščeni imeli vpliv na ustvarjanje pogojev za vsakdanje kvalitetno življenje, da bo kvalitetna tudi bodočnost in da bomo zanamcem za puščali bogato dediščino.

To nam pripada.

Predstavljam vam mariborski Forum za Pohorje in njegove poglede in razmišljanja.

Predlagam, da se povežemo vsi, ne le župani 16 občin, ki so se že povezali.

Njihova povezava je začetek delovanja za dobro Pohorja. Povežimo se vsi – tisti, ki na Pohorju živite in delate, tisti, ki ga obiskujemo – vsi, ki Pohorje spoštujemo, cenimo in ga imamo radi.

Oglasite se še vi.

**FORUM ZA
POHORJE**

1. OSNOVNI NAMENI IN CILJI FORUMA ZA POHORJE

Razglasitev Regijskega parka Pohorje je izhodišče za uveljavitev in uresničevanje načel sonaravnega in trajnostnega razvoja na tem območju.

Načrtovanje razvoja različnih dejavnosti na območju Pohorja izhaja iz naravnih danosti in nosilnosti okolja ter iz obvezujočega okvira Regijskega parka Pohorje. Sonaravni, trajnostni razvoj na območju Pohorja je v nacionalnem interesu, zato se v načrtovanje

razvoja ob lokalnih skupnostih aktivno vključujejo tudi odgovorna ministrstva in civilna družba. Za financiranje razvoja infrastrukture se na osnovi projektov lokalnih skupnosti in države v večji meri pritegnejo sredstva iz razvojnih skladov Evropske zveze.

2. ZNAČILNOSTI OBMOČJA IN ZATEČENO STANJE

Pohorje je največje centralnoalpsko hribovje v severovzhodni Sloveniji. Njegov razvodni hrbet med Dravogradom in Mariborom je dolg kar 68 km.

Zgrajeno je pretežno iz metamorfnih kamenin, ki od vseh strani obdajajo tonalno jedro.

Spričo tega je Pohorje z delom Kozjaka geološko najstarejši del Slovenije in posebna naravnogeografska regija, pokrita z obsežnimi gozdovi in zelo vodnata. Pohorje je zadnje veliko zaključeno naravno območje v severovzhodni Sloveniji, edinstven in razmeroma neokrnjen sestav biotopov, za katerega je predvideno zavarovanje v obliki regijskega naravnega parka.

Pohorski svet je v glavnem neposeljen ali redko poseljen, slednje predvsem na južnih pobočjih. Strnjenih naselbin ni dosti, večje so Lovrenc na Pohorju, Ribnica na Pohorju, Zreče in Oplotnica. Območje sodi med demografsko ogrožena območja.

Osrednje dejavnosti človeka oz. družbe v tem prostoru so: gozdarstvo, kmetijstvo, izkoriščanje mineralnih surovin, varstvo naravnih vrednot in kulturne dediščine, turizem in rekreacija.

Območje doživlja klimatske spremembe v manj belih zimah in manjši količini ter spremenjenem režimu padavin. Padavine so povprečno v časovno krajših vendar bolj intenzivnih obdobjih, kar ima za posledico hudourniško delovanje voda in večjo pogostnost plazenja tal.

Kljub razmeroma odmaknjenemu, zaključenemu področju tudi na Pohorju sledimo posledice onesnaženja in uničenja okolja. Najbolj izrazite negativne posledice človekovih aktivnosti na Pohorju so:

- imisijsko onesnaževanje z zrakom;
- onesnaženost zaradi divjih odlagališč odpadkov;
- onesnaževanje s komunalnimi odpadnimi vodami;
- onesnaževanje s hrupom;
- svetlobno onesnaževanje;
- vznemirjanje naravnega okolja;
- fizičnega uničenja naravnega okolja.

Posledice onesnaževanja, ki se širi preko zraka se kaže kot osutost iglastega drevja. Preiskave na divjadi pa so nakazale na verjetnost povečane vsebnosti nekaterih težkih kovin. Divja odlagališča so točkasto posejana po vsem območju Pohorja, zlasti po

dolinicah potokov, kjer predstavljajo nevarnost onesnaženja vodnih povirij in vodotokov.

Prav tako ni povsod urejeno ravnanje s komunalnimi odpadnimi vodami, ki nastajajo v zaselkih in turističnih objektih razpršenih na vsem območju Pohorja.

Turistično rekreativne dejavnosti na območju Pohorja so vir onesnaževanja okolja s hrupom in svetlobnega onesnaževanja zlasti zaradi umetnega zasneževanja v zimskem času.

Naravno okolje je zaradi nedorečenega režima varovanja občutljivih območij ogroženo zaradi vznemirjanja tako v zimskem (motorne sani, smučarji), kot tudi v poletnem času (vožnja z motorji, terenskimi vozili, nabiranje gozdnih sadežev in podobno).

Fizično uničenje naravnega okolja je pogosto posledica nelegalnega izkoriščanja mineralnih surovin.

Fizično uničenje okolja je tudi posledica porušenih vodnih zbiralnikov, prog za spust gorskih kolesarjev, širitev smučarskih prog.

Zbiranje vode za potrebe zasneževanja pa lahko v spremenjenih klimatskih razmerah (suši) poruši ravnotežje v površinskih vodotokih Pohorja.

3. IZHAJAMO IZ:

- strokovnih ugotovitev o naravnih danostih na območju Pohorja in potreb po njegovem zavarovanju kot regijskem naravnem parku;
- podpisa sporazuma o pripravi strokovnih podlag za ustanovitev Regijskega parka Pohorje med 16 štajerskimi in koroškimi občinami, kot pomemben korak k ustanovitvi regijskega parka;
- načelne podpore zlasti turističnih dejavnikov k oblikovanju sonaravnega in trajnostnega razvoja območja in predloga končne verzije projekta »Maribor turistično mesto«, ki za Pohorje predvideva status in programom zavarovanega območja ter resolucije o strateških ciljih razvoja turizma v Sloveniji;
- ohranjanje biotske raznovrstnosti, kot prednostnega cilja Nacionalnega programa varstva okolja ter ratificiranih mednarodnih konvencij (Konvencija o biotski raznovrstnosti, Bernska konvencija, Bonnska konvencija).

Študija možnosti: Načrtovanje razvoja različnih dejavnosti na območju Pohorja mora izhajati iz naravnih danosti in nosilnosti okolja ter iz obvezujočega okvira Regijskega parka Pohorje. Ob tem pa je zaradi dolgotrajnosti postopka oblikovanja zavarovalnega akta takoj potrebno opredeliti razvoj dejavnosti v območjih treh hierarhičnih stopenj varstva.

Tako opredeljena območja različnih stopenj varstva morajo biti osnovna podla-

ga za usmerjanje trajnostnega prostorskega razvoja na Pohorju.

Možnosti sonaravnega razvoja posameznih dejavnosti je potrebno opredeliti s kompleksno »študijo možnosti« (feasibility study), ki jo naj pripravi neodvisna strokovno usposobljena skupina strokovnjakov (ali ustanova).

Ta bo na osnovi strokovnih meril, ob upoštevanju naravnih danosti, nosilnosti okolja in v vidu klimatskih sprememb ter potreb zainteresiranih nosilcev posameznih dejavnosti opredelila smeri nadaljnjega razvoja v okviru Regijskega parka Pohorje.

Financiranje študije je potrebno zagotoviti iz republiških ali mednarodnih virov. **Posebno pozornost je potrebno posvetiti:**

- aktivnostim, ki temeljijo na posegih v prostor;
- aktivnostim, ki bi lahko prišle v nasprotje z načeli in normami varovanja narave v regijskem parku;
- aktivnostim, ki bi lahko prekomerno obremenile okolje;
- aktivnostim, ki predstavljajo tveganje za naravne vire.

Preprečevanje prekomernega obremenjevanja in onesnaževanja okolja zunaj zaščitene območja: Trajnostni razvoj na posameznih zaključenih območjih na Pohorju naj temelji tudi na ugotovljeni nosilni zmogljivosti okolja oziroma prostora.

Vse gospodarske in druge dejavnosti družbe v tem prostoru morajo upoštevati in uresničiti omilitvene ukrepe, katerih namen je zmanjšanje posledic teh dejavnosti na dovoljeno oziroma sprejemljivo raven.

Razpršeno koncentriran prostorski razvoj: Razvoj novih oz. širitev obstoječih človekovih dejavnosti na Pohorju naj bo usmerjen na nekaj skrbno izbranih in medsebojno ustrezno oddaljenih lokacij. Na vsaki od teh lokacij naj koncentracija dejavnosti ne preseže nosilne zmogljivosti okolja.

4. MOŽNOSTI IN NOSILCI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA NA ZAVAROVANEM OBMOČJU POHORJA

Uresničevanje trajnostnega razvoja:

mora upoštevati tako številne možnosti za izrabo naravnih danosti, kot tudi nosilce trajnostnega razvoja na zavarovanem območju. V preteklosti je bilo Pohorje s svojimi naravnimi bogastvi predvsem vir lesa (sekanje in trgovina z lesom, splavarjenje), osnova za kmetovanje, lov, nabiralništvo in raznolike vrste obrti (predelava lesa, oglarjenje, steklarstvo), za izrabo vodne energije (mlini, male hidroelektrarne) in pridobivanje mineralnih surovin. Ob teh tradicionalnih gospodarskih možnostih pa bo Pohorje s svojo ohranjeno in varovano naravo in kulturno dediščino še nadalje omogočalo tudi razvoj turizma, gostinstva, športa in rekreacije, izobraževanja in raziskovanja.

Uspešnost posameznih dejavnosti je odvisna zlasti od dejavnosti njihovih nosilcev.

Nosilci trajnostnega razvoja so:

• **lokalno prebivalstvo in njihove lokalne skupnosti:** skupaj z nekaterimi državnimi organi uravnavajo zlasti socialne vidike trajnostnega razvoja (vzgoja, izobraževanje, zdravstvo, socialno skrbstvo, kultura in druge oblike javne družbene infrastrukture, prometna, komunalna in druga gospodarska javna infrastruktura). Uravnavanje je formalizirano v razvojnih in prostorskih aktih lokalnih skupnosti (razvojni programi, prostorski plani, programi celostnega razvoja podeželja in obnove vasi – CRPOV);

• **država s svojimi organi in institucijami:** postavlja splošne okvire za trajnostni razvoj, in sicer z zakonskimi in drugi normativnimi akti. Tak akt je na primer akt o zavarovanju regijskega naravnega parka, s proračunskimi sredstvi za uresničevanje razvojnih programov ipd.;

• **kmečka gospodarstva in gozdarske ter kmetijske organizacije:** so nosilci trajnostnega gospodarskega razvoja v segmentih gozdarstva in kmetijstva, v določeni meri tudi kmečkega turizma in gostinstva, domačih obrti ipd.. Gozdarske in kmetijske organizacije izvajajo svoje dejavnosti na podlagi lastnih programov, planov in projektov, kot so območni gozdnogospodarski načrti, načrti vzdrževanja planj, plani

usposabljanja kmetijskih zemljišč, CRPOV, gojenje zdrave hrane;

• **druge gospodarske organizacije:** te so nosilci drugih sestavin gospodarskega življenja (turizem, organizirano izvajanje športne rekreacije, izkoriščanje mineralnih surovin). Nekatere od teh gospodarskih organizacij izvajajo svoje dejavnosti na podlagi lastnih razvojnih planov: letni in zimski turizem, izletniški, obvodni, zdraviliški, lovski, raziskovalni in druge oblike, z namenom in funkcijo regijskega parka usklajenih oblik »mehkega« turizma.

• **organizirana civilna družba** (lovci, taborniki, skavti, turistična društva, planinska in športna društva, okoljevarstveniki, ornitologi). Izvajajo svoje interesne dejavnosti, katerih namen je lahko izobraževalni, športno rekreacijski, naravovarstveni, gospodarski in podobno.

5. FINANCIRANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Glede na izkušnje z neuravnoteženim dotokom zasebnega kapitala, ki ni nujno usmerjen v trajnostni in sonaravni razvoj območja, je potrebno jasno ločevati med javnimi in zasebnimi viri financiranja ter upoštevati izvor kapitala (nacionalni, strukturni skladi, tuji, zasebni kapital).

Javna finančna sredstva občin, države, Evropske zveze in neprofitnih organizacij naj bodo namenjena za financiranje in investiranje v dejavnosti, projekte, programe, infrastrukturne objekte, ki imajo javni značaj.

Delež financiranja trajnostnega razvoja na območju Pohorja iz strukturnih skladov Evropske unije se mora povečati, za kar je potrebno pripraviti ustrezne projekte.

Investicije iz tega vira naj bodo prvenstveno usmerjene v razvoj javne družbene in gospodarske infrastrukture, v varovanje okolja in narave.

Poglavitni nosilci trajnostnega razvoja na območju

Pohorja morajo - ne glede na vire financiranja tega razvoja - ostati lokalne skupnosti.

IZOBRAŽEVANJE - VARNO DELO Z MOTORNO ŽAGO

JANEZ ŠVAB, inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Na terenu - še nekaj praktičnih napotkov

in rez...

Foto Janez Švab

Ni omejitev za letne čase.

Foto Gorazd Mlinšek

Koroški kmetje so v Sloveniji poznani, da imajo v povprečju največje posesti. Kar veliko jih je, katerih površine gozdov presegajo 100 ha. Gozd jim pomeni rezervo na kmetiji, socialno varnost in navsezadnje tudi hitri izhod v sili.

Prav zaradi tega je še bolj pomembno, da lahko kmet včasih, v zelo kratkem času, poseka za tovarnjak, dva, lesa.

Zavod za gozdove Slovenije, OE Slovenj Gradec in Gozdarski šolski center iz Postojne sta tudi pri nas organizirala tečaj, katerega osnovna vsebina je bilo varno delo z motornimi žagami.

Nikakršnih težav ni bilo, ko je bilo potrebno zbrati skupino okrog dvajsetih mož, ki smo jo povabili v idilično pokrajino (že

samo ime pove) Bistre, v bližino Črne na Koroškem. Gozdnata pokrajina in lepo urejena okolica porajajočega kmečkega turizma Plaznik sta nudili čudovit ambient za pridobivanja novih znanj.

Kar vsi, ki so prišli na tečaj, so že kaj znali o motornih žagah, vsi so že kaj delali z njimi, pa vendar so kar vsrkavali za njih nova znanja, tudi v praksi prekaljenih mentorjev iz Postojne.

Zima je dolga v teh naših krajih; kmetija v spomladanskih mesecih kar kliče po delu, pa vendar, tudi delo bo počakalo za dva dni. Le ena bolečina v hrbtenici manj, le en droben vrez z motorno žago manj, da o čem hujšem niti ne razmišljamo - odtehta ves »izgubljeni čas«. ▲

ZVEZA HRANILNO KREDITNIH SLUŽB SLOVENIJE, p.o. LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
Telefon 02 883 93 00

Z blagajniškimi mesti:

Slovenj Gradec, Celjska 7	☎ 02 883 93 13
Mislinja	☎ 02 885 70 50
Dravograd	☎ 02 871 04 90
Radlje ob Dravi	☎ 02 888 00 10
Prevalje	☎ 02 881 78 10

Svojim varčevalcem nudimo:

VODENJE TOLARSKIH VLOG ZA DOMAČE FIZIČNE IN PRAVNE OSEBE

- hranilna knjižica vam omogoča neomejeno gotovinsko razpolaganje s sredstvi na knjižici
- žiro račun za občane, samostojne podjetnike in društva
- tolarke vezave, ki so lahko kratkoročne in dolgoročne
- tekoči račun predstavlja sodobno obliko brezgotovinskega poslovanja, vključuje tudi možnost pridobitve bankomatske in plačilne kartice

KREDITIRANJE ZA NASLEDNJE NAMENE

- investicije za kmetijske namene
- dopolnilne dejavnosti na kmetijah
- nakup kmetijskega repromateriala
- potrošniška posojila

HKS POSREDUJE

- posojila Javnega sklada RS za regionalni razvoj v različne oblike državnih subvencij in subvencij lokalnih skupnosti namenjenih kmetijstvu

DODATNE STORITVE

- MAGNA kartica
- posredovanje pri trgovanju z vrednostnimi papirji

PLAČILNI PROMET

- plačevanje vseh vrst položnic
- unovčevanje nakaznic

OHRANJAMO TRADICIJO IN SKRIBIMO ZA RAZVOJ

FRANC JURAČ

Dolgo pričakovani dogodek, da so med koroške kmete prišli minister za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano mag. Franci But, direktor Veterinarske uprave RS mag. Zoran Kovač, direktorica Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja mag. Sonja Bukovec in nekateri drugi vidnejši predstavniki kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, se je uresničil v sredo, 15. maja letos.

Kmetje iz Koroške in gornje-savinjske doline so v dvorani kulturnega doma v Šentjanžu potražili o težavah, s katerimi se srečujejo na visokogorskih kmetijah. Ob izredno slabih pogojih kmetovanja pa so kmetje pred poldrugim letom ostali brez klavnice na Otiškem vrhu pri Dravogradu, zato morajo za vsak zakol živino voziti v Maribor, Celje ali v Šentjur pri Celju. To pa je izbilo sodu dno, zato so kmetje zahtevali, da se o tem problemu z odgovornimi v Ljubljani pogovorijo in skušajo najti rešitev za ponovno postavitev klavnice na Koroškem.

Kmetijski minister mag. Franci But je težavam koroških kmetov prisluhnil in pokazal precejšnje zanimanje in obljubil možnost soinvestiranja v projekt, vendar je treba najprej razrešiti vprašanje vlaganj in pripraviti projekt, ki bo omogočal prijavo na razpis.

Koroška je nekdaj že imela svojo klavnico. Ko so na pobudo koroške kmetijske zadruge leta 1971 na Otiškem vrhu pri Dravogradu zgradili klavnico, je nekaj let uspešno delovala, po tem pa so se pričele težave in klavnica je pričela delovati z izgubo. Vse to pa je pripeljalo do tega, da so predlani klavnico tudi zaprli. Čeprav so koroške zadruge iskale možnosti za ponovno odprtje z novimi gospodarji in ker se tudi s tem ni izšlo, se je pričel stečajni postopek. Ker so kmetje ostali brez klavnice, morajo danes voziti

Vabilu so se odzvali vsi pomembni predstavniki vlade in državnih ustanov.

Aktualna problematika je privabila veliko število kmetov, prišli pa so tudi občinski funkcionarji koroških občin.

▲▼ Foto Franc Jurač

◀ **Izidor Lah:**

"Bolj, ko delam, manj imam denarja.."

Vinko Lenart:

"Vse manj nas je takšnih, ki še vztrajamo, da delamo na kmetiji. Ne vem kako bo, ko ne bomo mogli več, med mladimi pa ni zanimanja za kmetovanje." ▶

živino v zakol v Maribor, v Celje in v Šentjur pri Celju, pri tem pa že skoraj polovico svojega zaslužka izgubijo na poti. Ob takem zakolu živine so veliki tudi stroški zakola za lastne potrebe, za potrebe turizma na kmetijah in zasilnih zakolov, saj mora govedo zaradi sledljivosti pred tem prav tako v klavnico. Prav o teh težavah pa je obširno spregovoril mladi kmet Izidor Lah iz Brdini pri Kotljah. "Razmere kmetovanja so izredno slabe in vsako leto je na Koroškem v opuščenju nekaj kmetij. Sam imam v najemu pet zapuščenih kmetij na katerih so umrli lastniki, mladi pa za nadaljne gospodarjenje nimajo interesa. Zato vas sprašujem ali se vse to splača, bolj delam in vsak dan imam manj denarja."

Zato pozivam ministra Buta, naj nam v Bruslju uredi prehodno obdobje, da bomo lahko vsaj ta čas, pred vstopom Slovenije v EU, na domačem dvorišču klali živino za lastne potrebe, kajti ob sedanjem zakolu živine v industrijskih klavnicah je meso zaklane živali nekovitetno in črno, usluge klanja in prevozi pa so dragi in za naš žep nedosegljivi," je v razpravi povedal Izidor Lah. Podobne težave je nanizal tudi kmet Vinko Lenart iz Podgorja. "Resno razmišljam kakšna bo prihodnost naših kmetij. Sam izhajam iz kmetije na kateri sem doraščal in danes na njej kmetujem. Ob tako težkem položaju kmetijstva danes se sprašujem, kdo bo še gospodaril na kmetijah, ko pa med mladimi sploh ni več zanimanja. Kako bo potem, ko bomo onemogli mi, zato lahko v prihodnje pričakujem še večji propad kmetij."

Potrebe po ponovnem odprtju klavnice na Koroškem potrjuje tudi podatek direktorja Kmetijske - gozdarskega zavoda Celje mag. Jožeta Pratnekarja, ki pravi, da so koroški kmetje lani za domačo uporabo zaklali okoli 4000 glav živine, kot tržno blago prodali prav tako okoli 4000 glav živine, zasilnih zakolov pa je bilo več kot 500. Povedal je tudi, da okoli deset odstotkov koroških kmetij s primerno kmetijsko dejavnostjo doseže dovolj dohodka za preživetje, preostali pa skušajo dohodek za preživetje zagotoviti preko dopolnilnih dejavnosti, ekološkega kmetovanja in drugega. Skrb pa vzbuja tudi podatek, da je povprečna starost gospodarja 58 let in da okoli 30 odstotkov koroških

kmetij nima zagotovljenega naslednika.

V razpravo se je vključil tudi župan občine Dravograd, ki je govoril v imenu 12 koroških občin. Povedal je, da je zaradi razpršene poselitve, velikega dela hribovskih in višinskih kmetij prireja dražja, dražja pa je tudi prodaja zaradi večjih transportnih stroškov. Vse to bremeni kilogram mesa oziroma liter mleka, kmetje pa ob tem niso deležni subvencij, kot je to urejeno v drugih državah. Oddaljena klavnica v Mariboru ali v Celju pa še dodatno povečuje stroške za kilogram mesa, zato je treba rešitve iskati v treh smereh: v industrijski klavnici, manjši obrtni klavnici ali o služnostni klavnici za lastne potrebe, ki se lahko uredi na kmetiji. Župan Rado Krpač pa je postregel še z enim podatkom: "Analize so pokazale, da je vrednost novogradnje okoli 150 milijonov evrov, rekonstrukcija prejšnje obrtne klavnice pa bi stala pol manj. Potemtakem je obnova klavnice na stari lokaciji aktualnejša, večji problem je najti investitorja in zagotoviti finančna sredstva. Od države zahtevamo pomoč pri razreševanju problemov zakola na Koroškem, na področju preventivne zakonodaje, pri pripravi pravilnikov, ki naj bodo življenjski ter predvsem sofinanciranje obrtne klavnice, ki jo Koroška in njeni kmetje nujno potrebujejo," pravi župan Krpač.

Kmetijski minister mag. Franci But se strinja z dravograjskim županom, vsaj kar se soinvestitorstva tiče. "Država ne bo gradila klavnice na Koroškem, pripravljeni pa smo sofinancirati investicijo v višini 70 odstotkov. Pred tem je seveda treba najti investitorje, zadrage, zasebnike, ki bodo v tem poslu videli priložnost - in pripraviti projekt. Za vse to je časa zelo malo, zato mora biti prijava na Ministrstvu najpozneje do konca julija."

Direktor Veterinarske uprave RS mag. Zoran Kovač pa je povedal, da bi na Koroškem potrebovali eno obrtno klavnico in dve klavnici, registrirani na kmetiji. O klanju živine za lastne potrebe na domu pa je povedal, da ga zakonodaja prepoveduje že od leta 1984. Prepovedi pa vse do leta 1999, ko je bil sprejet pravilnik o veterinarsko - sanitarnih pogojih, nihče ni upošteval in izvajal. Ob tem pa je veliko kmetov v razpravi opozorilo tudi na neživiljsko ob-

našanje nekaterih inšpektorjev in da se na terenu zakonodaja drugače tolmači. To pa je po besedah Kovača treba reševati s pritožbami, a doslej se še nihče s Koroškega ni pisno obrnil nanje.

Po končani razpravi "Položaj kmetijstva na Koroškem s poudarkom na problematiki zakola živine," pa je komisija, ki so jo prisotni imenovali za pripravo sklepov, pripravila naslednje sklepe:

Pristotni ugotavljajo, da je problematika klavništva širšega pomena in jo je potrebno reševati skupaj z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijsko - gozdarsko zbornico in Veterinarsko upravo RS. Pravilnik o Veterinarsko - sanitarnih pogojih je potrebno prilagoditi zakonu iz leta 2001, predvsem pri spro-

stivi omejitve števila zaklanih govedi v obrtnih klavnicah in potrebam območja. Iz strani državnih organov mora biti podano jasno stališče oz. navodilo o minimalnih pogojih obratovanja glede ureditve objektov in opreme za posamezne obrate, da ne bo prihajalo do različnih tolmačenj in med različnimi pristojnimi organi v postopku pridobivanja dovoljenja.

Rok je 31. maj 2002. Inicijativni odbor, ki je pripravil Okroglo mizo, imenuje do 20. maja 2002 sestavo delovne skupine, ki bo pripravila izhodišča za odločitev postavitve obrtne klavnice in pripravila pravočasno prijavo na razpis. Kmetijsko Ministrstvo preveri možnost znižanja stroškov klanja in s klanjem povezanih stroškov. ▲

Kmetice Društva kmečkih žena Dravograd so pripravile sladke in slane specialitete

VIHARNIK

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d.d.

2380 Slovenj Gradec, Vorančev trg 1

Telefon: 88/ 43-332, faks: 88/ 42-684

E-mail: viharunik@gg-sg.si

Direktor: Silvo Pitržnik, univ.dipl.inž.gozd.

Odgovorna in glavna urednica: Ida Robnik

Uredniški odbor: Ida Robnik, Gorazd Mlinšek Brane Širnik in Marlena Humek

Likovna urednica in grafično oblikovanje: Marlena Humek

Priprava za tisk: Forma Hutter, Maribor

Tisk: ZIP CENTER, Ravne na Koroškem

Vse pravice pridržane,

© Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 2002.

Fotografije © avtorji

Fotografija na naslovnici Peter Vernik

POLOŽAJ KMETIJSTVA NA KOROŠKEM

Sem eden izmed tisočih hribovskih kmetov, ki se na Koroškem ukvarja s kmetovanjem na skoraj tipični kmetiji za to območje. Takšna tipična kmetija ima v posesti okrog 20 ha gozda in 10 ha travnatih površin v strmih legah. Je kar precej oddaljena od potrošniških središč. Praviloma so kmetije povezane z gozdnimi cestami, ki so med seboj oddaljene kilometer in več, vsaka pa ima prav tako dolg priključek slabe gozdne ceste.

V preteklosti je večina kmetov naše kmetovanje preusmerila v proizvodnjo mleka, saj so bile potrebe po njem velike, zato smo uvedli zbiralne proge, po katerih še danes zbiramo in vozimo mleko tudi od zelo oddaljenih kmetij. Z mlečno proizvodnjo smo imeli takrat dovolj dela in tudi redne mesečne prihodke. Kmetje smo tej proizvodnji prilagodili vse; veliko njih je zgradilo nove hleve, ki pa so sedaj premajhni in zastareli z zastarelo opremo in stroji, ki so starejši od 15 let.

Poznano je, da je slovensko kmetijstvo ves čas zaostajalo za kmetijstvom razvitih držav. Zato pa je bilo in je še vedno okolju prijazno, pridelana hrana pa naravna in zdrava. Tako mislimo kmetje, ki pa te hrane ne moremo primerno vnovčiti, pač pa se moramo spopadati na trgu z intenzivnimi proizvajalci, ki kmetujejo v ravninskih predelih.

Veliko se je govorilo, kako je treba sloveskega kmeta s težjimi pridelovalnimi pogoji pripraviti za vstop v EU, sama priprava pa poteka tako, da se nižajo cene pridelkov in če bodo nižje še za 20%, bodo zagotovljeni vsi pogoji, ki jih predpisujejo najrazličnejši zakoni in bo kmet za vstop v EU že pripravljen. Zaradi pritiska tujih proizvajalcev mesa smo sprejeli Odredbo o označevanju in registraciji govedi, ki naj bi zaščitila domačega proizvajalca. Sama odredba zahteva od kmeta obvezno in dosledno vodenje registra, ki mora biti identičen stanju v hlevu. Zakon

o veterinarstvu in drugi zakoni pa tudi najmanjšo kmetijo obravnavajo tako, kot največje kmetijske obrate. Stalno spreminjanje, dopolnjevanje in zaostrovanje pravilnikov z izgovorom, da se pridružujemo EU, pa posledično še bolj povečuje stroške pridelave. Ti stroški in druge storitve in dajatve pa nikakor ne pokrijejo izhodnih cen. Po kmečki praksi in zakonih narave krava, od katere zahtevaš več mleka, kot ji daš krme, hitro shira in pogine.

Pa se vprašajmo, kaj lahko zahtevamo od ekonomsko uničenega kmeta, kako bomo ohranili našo kulturno krajino, kako bomo razvijali dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki zahtevajo milijonske investicije ob tako slabi komunalni in cestni povezavi. Ta pa je v veliki meri kriva za veliko negodovanje hribovskih kmetov na "Kovačev zakon", ki ne dovoljuje niti klanja teleta za domačo porabo. Samo v letošnji zimi je zaradi prevozov živine v klavnice, klanja in prevozov mesa nazaj na kmetijo, nastalo toliko zgodb, kot je bilo zakolov. Za uslugo klanja, ki po normalnem postopku traja na kmetiji dobro uro, sedaj nastaja stroškov za okoli 40.000 SIT, kar lahko preseže celotno vrednost živali. Znano je, da je tudi stroka različnih mnenj o kvaliteti mesa živali, ki pred zakolom doživlja trpinčenje in nasilje.

V imenu hribovskih kmetov predlagam, da se dopolni zakon tako, da bo dovoljeno za domačo porabo klanje govedi na domu oziroma izven registriranih obratov. Določi naj letno število govedi za zakol na domu po kmetiji glede na potrebe kot so: število ljudi na kmetiji in velikost kmetije.

Za takšen zakol pa bi bilo potrebno zadostiti naslednjim pogojem:

- primeren prostor in oprema (smiselni pogoji),
- mesar je lahko priučen, obvezno pa mora imeti živilski pregled in izpit iz higienskega minimuma, usluge pa bi vršil v okviru mdsoseske pomoči,
- veterinarski pregled živali pred in po zakolu in odvzem potrebnih vzorcev,

- odpadke bi odvažala veterinarsko higienska služba,
 - omejiti zakol na čas, ko to zunanje temperature omogočajo.
- V strnjenih naseljih bi lahko en prostor uporabljalo več kmetij, oddaljenih približno en kilometer.

Prednosti :

- obvarovanje živali pred mučenjem, odsotnost poškodb,
- boljša kvaliteta mesa (saj je pogoj za dobro zorenje mesa zakol spočite živali),
- neposredna sledljivost in manjši stroški.

V uvodu sem namenoma skušal opisati že nadpovprečno koroško kmetijo, sedaj pa se sprašujem, ali ima takšna sploh kakšne možnosti za EU. ▲

V Otiškem vrhu je 15. maja za okroglo mizo v imenu koroških hribovskih kmetov položaj kmetijstva na Koroškem predstavil VINKO LENART

Gospod Vinko Lenart je ob zaključku svojega govora postavil ministru Butu in ostalim gostom še vprašanja, kakšne so možnosti za subvencije za prevoze mleka po hribovskih mlečnih progah, saj stroški teh prevozov znašajo že 10% cene mleka, zakaj cene mleka in mlečnih izdelkov ter mesa v naših trgovinah nenehno rastejo s stopnjo inflacije, cene, ki jih doseže kmet za svoje proizvode pa morajo ostati enake ali pa se celo nižajo kot na primer pri govedu!

MARELICA, KI DVAKRAT RODI

FRANC JURAČ

Marija in Jože Krevzel iz Zelenbrega pri Ravnah na Koroškem sta pred leti posadila ob hiši marelico, za katero pravita, da dvakrat rodi. Pred dobrimi šestimi leti je del marelice pričel cveteti že v mesecu februarju. Takšno cvetenje pa se dogaja skoraj vsako leto in tudi letos je marelica pričela cveteti v istem mesecu, v sredini meseca aprila, ko pa so se cvetovi pojavili na drugem delu marelice pa so se že pokazali plodovi. Marija Krevzel, ki nam je na cvetoči marelici pokazala plodove pa pravi, da jih je naštel kar preko trideset. Ni kaj, narava je narava. ▲

Marija Krevzel ob svoji marelici.

Foto Franc Jurac

ČEBELE V JUNIJU

ČEBELARSTVO

JANEZ BAUER

Junij je najlepši čebelarški mesec. Panji so napolnjeni s čebelami, da kar poka. Čebele od zore do mraka obiskujejo travnike in gozdove in domov prihajajo natovorjene z medicino in cvetnim prahom. Ob mraku in preko noči pa počivajo na bradi panja, visijo kot zreli grozdi na trti in čakajo na nov sončen dan.

Že v začetku meseca moramo iztočiti cvetlični med, ki so ga čebele nabrale na cvetočih travnikih in grmovju v maju. Cvetočih travnikov je sicer čedalje manj, saj jih zamenjujejo silažne bale, ki prav tako cvetijo po naših travnikih, medijo pa ne. Zato pa namesto pokošenih travnikov čebele veliko raje obiskujejo cvetove javorja, ki cveti v maju in pričetku junija. Javorja je po naših gozdovih čedalje več in ponuja sigurno in obilno medenje. Javorjev med je rumene barve, gost in zelo okusen. Edino slabo lastnost ima, da po kakem mesecu v trenutku kristalizira. Vsekakor pa je javor drevo, ki ga bomo čebelarji vsako leto bolj cenili zaradi kvalitetnega in okusnega medu.

V juniju je razvoj čebel na vrhuncu. Pričenja pa se tudi gozdna paša. Naši kraji so z gozdovi pokriti več kot 80%, zato je gozdna paša glavna in najbolj pomembna paša za naše čebele. Med, ki ga čebele prinesejo iz smrek spada po mnenju strokovnjakov med najkvalitetnejše temne vrste medu na svetu. Koroški čebelarji uravnavamo razvoj čebeljih družin tako, da dosežejo svojo največjo moč v juniju, saj je takrat tudi največji pridelek gozdnega medu. Vendar tudi smreka ne medi, tako kot včasih. Poštene letine smrekovega medu ni bilo že vsaj deset let. Redki čebelarji se še spomnijo ko je bilo medenje smreke tako močno, da se je medicina stekala iz smrek kot drobni laski in je bila podrast pod smrekami, kar mokra od sladke medicine. S poslabšanjem naravnega okolja pa pre-

sihajo tudi medeni viri in presihajo tudi obilne medene letine.

Čebele prinašajo v panj medicino in ne med kot bi kdo mislil. To medicino nato čebele predelujejo in sušijo, da ima na koncu še samo 18% vode. Shranijo jo v celice satja in pokrijejo z voščnim pokrovom. To je tisti pravi kvaliteten med, ki ga nato čebelarji iztočimo iz satja. Pri tem pa moramo paziti, da ne točimo prehitro. Na satju mora biti pokritega vsaj tretjina medu, da je med zrel in da pridobi tudi kvaliteto.

Takšen med lahko iztočimo in shranimo v primerno posodo. Pri točenju pa poskrbimo tudi za ustrezno osebno higieno, za čisto točilo in posodo, pa tudi prostor za točenje naj bo primeren čist. Sat je najbolj čista in kvalitetna posoda za med. Kakor hitro ga iz sata iztočimo, že ga lahko onesnažimo. Zato

ČEBELARSKI PREGOVORI

Če hodi rad vihar, toži čebelar.
Kdor med obeta, trnje spleta.
Sladek je kot med.
Na jeziku med, v srcu led.
Spredaj z medom maže, zadaj fige kaže.
Če dobi strd čebela, kmet dobro zrnje pridelal.
Čebela gospodarja ne pozna.
Čebelica je majhen ptiček, pa daje sladek dobiček.
Čebela, ki si naloži preveč medu, ne pride domu.
Ne piči vsaka čebela, ki okrog glave šum dela.
Mnogo čebel jezdeca zmaga.
Še čebele ne marajo vsakega človeka.

je čist plašč, umita in očiščena posoda in prostor tisto najmanj, kar lahko storimo za točenje našega medu.

Če že naše čebele nosijo med, ki je svetovno vrhunske kvalitete, zakaj bi mu kvaliteto zmanjševali sami z nečisto posodo in umazanimi rokami?

Konec meseca, ob kresi se dan obesi.

Nato se prevale in se prične zmanjševati. To začetijo tudi čebele, in se pričnejo pripravljati na zimo. Za njih se je pričelo novo obdobje. ▲

Kuharski recepti: Nadevi za potice

Makova potica z medom

NADEV
2,5 dl mleka
200 g mletega maka
50 g margarine
1 rumenjak
150 g cvetličnega medu
80 g drobtin
cimet
limonina lupina
1 žlička ruma
2 beljaka

Nadev: Mleko zavremo, vanj zakuhamo zmleti mak. Med mešanjem kuhajmo nekaj minut, da se zgosti.

Posebej zmešamo margarino, pridamo rumenjake, med in začimbe, gladko zmešamo, dodamo kuhan ohlajen mak, drobtine in trd sneg iz beljakov. Vse narahlo zmešamo. Vzhajano testo razvaljamo za 1 cm debelo, potresemo z nadevom in enakomerno razmažemo po testu.

Rozinova potica z medom

NADEV
80 g margarine
1 rumenjak
50 g medu
50 g sladkorja
1 dl kisle smetane
80 g drobtin
1 beljak
300 g rozin

Nadev: Margarino penasto umešamo, dodamo rumenjak, med, smetano in drobtine. Dobro zmešamo in narahlo primešamo trd sneg iz beljakov, med katerega smo vtepli sladkor. Dobro vzhajano testo razvaljamo za 1 cm na debelo in ga namažemo z nadevom, potresemo z očiščenimi in dobro opranimi rozinami. Previdno zvijemo in spečemo.

Rožičeva potica z medom

NADEV
200 g mletih rožičev
2 dl mleka
30 g margarine
120 g medu
1 zav. vanili sladkorja
sneg iz dveh beljakov

Nadev: Mleko zavremo, primešamo margarino in zmlete rožiče. Vse skupaj med mešanjem prekuhamo, odstavimo, pridamo med, vse začimbe in do mlačnega ohladimo. Nazadnje primešamo še trd sneg. Če je nadev premehak, dodamo še 1 do 2 žlici drobtin.

Želim vam veliko uspeha in dober tek.

Vsako leto, 31. maja, praznujemo svetovni dan brez tobaka. Mnoge države sveta ob tem obeležijo izvedejo številne aktivnosti z namenom, da bi zmanjšale to nezdravo razvado in s tem zmanjšale številne posledične bolezni, izmed katerih prevladujejo srčno-žilna obolenja in različne vrste raka.

Boj proti tabaku je star kot tabak sam...

Že Goethe je napisal: Kajenje naredi človeka neumnega, napravi ga nezmožnega, da bi mislil in pesnil...

Kajenje je huda nevljudnost... To je nepriljudna nesramnost...

Ko je leta 1492 Krištof Kolumb iz otoka Gvanahanija v bližini Kube prinesel tobak na Portugalsko, verjetno ni slutil, koliko gorja bo s tem povzročil. Najprej so mislili, da je tobak zdravilo za različne bolezni, zato se je kajenje hitro razširilo med evropskim plemstvom, kasneje pa tudi med nižjim slojem.

Hkrati s porastom kadilcev pa so se pojavili tudi prvi nasprotniki tobaka. Naj jih omenim samo nekaj:

1604. leta je Angleški kralj James I. izdal prvo knjižico proti kajenju, v kateri je kajenje označil takole: "Navada, gnusna za oči, zoprna za nos, škodljiva možganom, nevarna pljučem; njegov smrdeči dim lahko primerjamo samo s čadom na dnu pekla." Francoski kralj Ludvik XIII je v svoji državi kajenje prepovedal.

Papež Urban VII. (17. stol.) je kadilce celo izobčil iz cerkve.

Prvi zdravnik, ki je opisal kadilske posledice na notranjih organih, je bil profesor anatomije v Amsterdamu. Svoja opažanja pri obdukcijah je zabeležil na nekoliko fantastičen način: "Ni samo jezik črno obarvan, tudi sapnik je zamašen s sajami kot kakšna peč, pljuča so osušena in krhka, možgani pa prekrti z debelo plastjo saj..."

Proti kajenju so bili tudi veliki nemški pesnik Goethe, Napoleon, avstrijska cesarica Marija

Nekaj utrinkov iz Mercator centra:

Fotografije Miran Kadiš in Aleksander Janet

Terezija in angleška kraljica Viktorija.

V prvem obdobju kadilske manije še seveda niso imeli znanstvenih dokazov o škodljivosti tobačnega dima. Zvezo med kajenjem in rakom so odkrili šele v petdesetih letih 20. stoletja. Velika prelomnica pa je bila leta 1964, ko je ameriški minister za zdravstvo Luther Terry predložil kongresu ZDA obsežno doku-

mentirano študijo, ki je nesporno potrdila vzročno povezavo med kajenjem in vrsto hudih obolenj.

Tudi Slovenija, z njo pa Koroška, si prizadeva za zmanjšanje kajenja. V okviru programa zdravstvenega varstva RS ima naš varovanec pravico do vzgoje za zdravje, vključno z vzgojo za nekajenje, po novem pa je pomoč dana tudi kadilcu pri odvijanju kajenja preko de-

lavnice, ki trenutno poteka v Zdravstvenem domu Dravograd, v pripravi pa so tudi v vseh ostalih zdravstvenih domovih.

Letošnji svetovni dan brez tobaka je bil hkrati tudi zaključni dan enomesečne mednarodne kampanje "Opusti kajenje in zmagaj!", v kateri je sodelovalo več kot milijon prebivalcev vsega sveta. Od Slovencev se jih je za opustitev kajenja odločilo okrog 1400. Med njimi je bilo 64 ljudi s Koroške in mnogim od teh bo uspelo trajno opustiti to nevarno razvado.

Nekaj nekdanjih kadilcev, sodelujočih v letošnji mednarodni kampanji, smo povprašali po njihovih občutkih, sedaj, ko že deber mesec abstinjirajo.

Povedali so:

"Ponosna sem sama nase in kar verjeti ne morem, da sem uspela. Po dobrem mesecu brez cigarete se bolj počutim, manj sem nervozna, manj utrujena, bolj samozavestna..."

"Končno sem svobodna! Zadovoljna sem sama s sabo..."

"V dnevih brez cigarete imam več časa zase; cigaret sem zamenjala za sprehode, kolesarjenje; zjutraj se zbudim veliko bolj spočita..."

"Čutim olajšanje. Imam več volje do dela, več kondicije..."

"Veliko bolj se počutim, dvignila se mi je samozavest, povečala koncentracija, pridobil sem na fizični kondiciji..."

"Počutim se lahko, lažje diham, pridobila sem 5 kg, dolga leta sem imela le 46 kg..."

Ob Svetovnem dnevu brez tobaka smo na Koroškem izvedli številne aktivnosti v podporo nekajenju, osrednja pa se je odvila v Mercator centru v Slovenj Gradcu. Na informacijski stojnici smo obiskovalcem delili zdravstveno-vzgojne materiale, jim merili krvni pritisk, prikazovali usedline, ki jih na pljučih demonstracijske lutke pušča cigaretni dim in jim ponujali sadež v zameno za cigareto. Obiskovalci so lahko prisluhnili čudoviti predstavi Glasbene šole Slovenj Gradec in si pridobili športno pokrivalo za sodelovanje v nagradnem kvizu. ▲

OB 50-LETNICI KONJENIŠTVA NA KOROŠKEM

MILENA CIGLER GREGORIN, inž. agr.

Letos mineva 50 let od ustanovitve prvega konjeniškega društva na Koroškem. Eden izmed ustanoviteljev tega društva je Franc Bart iz Šentjanža pri Dravogradu. Ob tem zanimivem jubileju sem ga obiskala in dorekla sva:

Vi ste nedvomno poznani kot najstarejši športnik na Koroškem. Ali se morda spomnite, kdaj ste prvič zajahali konja?

"To je bilo prav gotovo pred več kot sedemdesetimi leti. Ko sem prvič sedel na konja, sem bil star osem ali devet let. Naša kmetija je bila med večjimi v Šentjanžu in se je imenovala "Na Hofu", imeli pa smo vedno po tri konje, dva težja, za vleko srednjetežkih in težkih tovorov, enega pa lažjega, ki ga je oče vpregel v tako imenovani "mesarski voz" ali pa v lepo, elegantno kočijo. Tega smo imeli tudi za lažja kmečka dela kot so: brananje, prevoz trave oziroma sena in drugo. mene je jemal zraven in mi skoraj vedno obljubil: 'Če boš priden, boš lahko po končanem delu na njivi pod mojim varstvom jahal konja domov.' To je bilo velikokrat in jaz sem sede na konju lovil ravnotežje, brez sedla, vodil pa sem ga z vajeti. Čeprav sem od takega sedenja na konju dobil žulje na zadnjici, ki mi jih je potem zdravila mama, sem dobival vedno večje veselje do konja in jahanja. Spominjam se, da je je bila prva kobila, ki sem jo jahal, precej visoka, imela je oster hrbet, klicali pa smo jo 'Svarca'."

Kje se je potem nadaljeval vaš konjeniški šport?

V naši družini nas je bilo osem otrok, štirje fantje in štiri dekleta. Izmed štirih fantov smo bili trije vpoklicani v staro jugoslovansko vojsko v konjeniški polk. Prvi je šel med vojake brat pepi v Skopje v Makedonijo. Ko je po devetih mesecih služenja prišel domov, je morala imeti naša kmetija po takratnih predpisih jahalnega konja s kompletno jahalno opremo. Takrat je oče Svarco zamenjal za boljšega jahalnega konja - kobilo Tito, ki sta jo jahala predvsem starejši brat Pepi in oče, večkrat pa tudi jaz. To so bila trideseta leta prejšnjega stoletja. Leta 1936 sem bil tudi jaz vpoklican v vojsko. Rok je bil takrat že 18 mesecev, služil pa sem v Vršču ob romunski meji, kjer se je nahajal 4. konjeniški polk, ki mu je poveljeval komandant Ljubomir Stankovič. Ta nam je večkrat pripovedoval, da je bil med prvo svetovno vojno poveljnik konjeniškega polka v Ukrajini in da je nekoč srečal komandanta sovražnega konjeniškega oddelka. Ob srečanju sta oba napravila sicer nedovoljeno, a zelo pametno potezo: pozdravila sta se in odjahala vsak na svoj konec. Moje služenje v konjeniskem polku ni bilo težko, saj sem prišel v vojsko že izkušen konjenik. Po enem mesecu služenja so mi pred-

Konjeniki na poti na Grubarjev vrh med počitkom na kmetiji "Bukovnik" v Selovcu. V sredini je Franc Bart.

lagali, da se vpišem v posebno konjeniško šolo, ki so jo imenovali "šola za kaplarja". Tu smo se učili jahanja, preskakovanja ovir in drugih vojaških veščin. Po treh mesecih usposabljanja sem se začel udeleževati raznih konjeniških tekmovanj, ki so bila organizirana v vojski ali so bila mešana s civilnimi konjeniki. Postal sem zmagovalac v vođu, eskadriliji in tudi v polku in na koncu sva bila z mojim konjem tudi zmagovalca med konjeniki za celotno območje Bačke"

Kaj pa so vam te zmage prinesle, morda kakšne nagrade?

"Zmagovalci in boljše uvrščeni smo bili nagrajeni, vendar nismo dobili denarja ampak smo bili oproščeni raznih del v polku kot so bila: čiščenje, straža in drugo. Imel sem tudi pravico, da sem na prazničen dan ali v nedeljo sam ali s prijateljem jahal po mestu Vršču kakšno urico ali dve. Predvsem smo radi jahali v okolici mesta. Imel pa sem tudi poseben privilegij ali obveznost. Konjenice takratne Jugoslavije, Romunije in Češke, torej tri srednjeevropske države, ki so bile povezane v vojaško zvezo Mala Antanta, so organizirale med seboj konjeniška tekmovanja za osvojitve velikega zlatega pokala, katerega je poklonila tedanja romunska kraljica Marija. Trajno bi ga lahko osvojila konjenica tiste države, ki bo trikrat tri leta zapored zmagovala. Tekmovali so lahko samo tisti vojaki, ki so služili vojaški rok. Vodja ekipe je bil aktivni oficir, njegov namestnik pa prav tako nadrejen aktivni oficir in še en aktivni podoficir. Tekmovanje je bilo enkrat letno. Za pripravo na te meddržavne tekme se je imela ekipa pravico pripravljati 5 do 6 mesecev. Zmagovalci polkov so se lahko vsako leto udeleževali meddržavnih tekmovanj in se nanje tudi pripravljali. Šestmesečne priprave so potekale v takrat pri nas edini konjeniški šoli v Zemunu. Po moji zmagi v Vršču je bilo samoumevno, da se udeležim tega treninga in v Zemun sem odšel 1. januarja leta 1937."

Kakšen pa je bil ta mednarodni tekmovalni konjeniški program?

"Program je bil zelo zahteven. Prejahati je bilo potrebno 40 km dolgo progo, na njej pa je bilo 40 raznih preprek, ovir za preskakovanje, vzponi, padci, spuščanje po nabrežinah ipd. Na določenem mestu je bil ukazani sesto in privez konja, odhod na strelišče in streljanje v tarčo 10 metkov iz različne razdalje. Tekmovalac je moral znati poleg dobrega jahanja še dobro streljati z vojaško puško. Tudi na tem področju sem imel določeno znanje že od prej, od doma. V stari Jugoslaviji je v Šentjanžu pri Dravogradu delovalo strelsko društvo. Več kot dve leti sem bil član tega društva, kjer smo imeli učitelje, ki so nas učili streljati."

Kaj je bilo na pripravah za to veliko tekmovanje najtežje?

"Najbolj naporno in nevarno je bilo, ko smo se morali s konjem spuščati po strmi mokri nabrežini ob Donavi. Tega treninga smo se bali vsi, od vojakov do oficirjev, pa tudi konje smo težko pripravili, da so "puzali" po tej strmini. Vse skupaj je bil res velik napor, čeprav smo vsi, petnajst nas je bilo, ta trening doživeli kot en sam športni dan."

Ko ste odslužili vojaški rok in ste prišli domov, ste morda pogrešali to napeto dogajanje in vam je v vsakodnevem urniku kaj manjkalo?

"Pa še res je. Zelo rad sem se pogovarjal z raznimi konjeniki - športniki, rejci konj, športniki - kasači in nasploh z udeleženci konjeniških tekmovanj. Med leti 1946 in 1949 sem bil predsednik Zadržno kmetijske zveze Dravograd. Takrat sem imel ob sebi dve osebi, povezani s konjeniškim športom: eden je bil Oto Horvatič, drugi Mirko Kristl. Drug druge mu smo pripovedovali o vsak svojih konjeniških iskušnjah in hvalili vsak svojo disciplino, jaz jahanje, onadva kasaštvo. Pogovarjali pa smo se tudi o rejci konj in pri tem pritegnili še druge rejce. Rezultat teh pogovorov in razprav pa je bil, da smo ustanovili, verjetno prvi, konjeniški klub na Koroškem in ga poimenovali Konjeniški klub Mislinja, sedež pa je imel v Slovenj Gradcu. ▲

PRAZNUJEMO

SLAVKO SLEMENIK 80 LET

ANTON JEŠOVNIK

Kdo ne pozna, Zgornje Sedarjevega Slavka, žive legende združništva in hranilništva na Koroškem. Pred kratkim je praznoval, še vedno čil in zdrav, svojih 80 let. Še zmeraj nasmejan in dobre volje mi je zaupal svojo prehojeno pot življenja:

»Otroštvo je bilo težko, bili smo številčna družina, zato smo morali, poleg šole še pridno delati na kmetiji.«

Prišla je druga svetovna vojna in Slavko je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko. Poslali so ga na rusko fronto, kjer je bil tudi težko ranjen.

Po vojni se je srečno vrnil, nakar je bil vpoklican še na dosluženje jugoslovanske vojske.

Februarja leta 1948, je bil na

Slavko Slemenik

ustanovnem območnem zboru zadruge Stari trg Slovenj Gradec izvoljen za tajnika, obenem pa je bil zapisnikar. Nekaj mesecev za tem je postal upravnik zadruge.

Leta 1945 je dobil delo kot samostojni računovodja zadruge Sele. Po združitvi 7 zadrug v Enotno Kmetijsko Zadrugo Slovenj Gradec, to je bilo leta 1960, je postal šef gospodarskega računskega sektorja zadruge. Leta 1973 se združijo 3 koroške zadruge; Slovenj Gradec, Dravograd, Prevalje, kjer spet opravlja funkcijo računovodje vse do leta 1980. Nakar je bil postavljen oziroma imenovan za direktorja Koroške hranilno kreditne službe. To delo je opravljal vse do upokojitve. Skratka, bil je v timu strokovnjakov, ki so imeli posluh za

razvoj kmetijstva in reševanje njihovih težav.

Med službovanjem, po upokojitvi in še danes, opravlja mnogo odgovornih funkcij. Tako je bil več mandatov član občinske skupščine, en mandat pa celo republiške skupščine.

Bila so mu zaupana odgovorna mesta v Hranilništvu in Združništvu. Aktivno deluje na področju gasilstva, krajevne skupnosti in še bi lahko naštevali. Za mnogo teh aktivnosti je prejel številna priznanja.

Kljub temu pa z ženo pridno obdelujeta svojo kmetijo.

S svojim požrtvovalnim in poštenim delom je lahko pravi vzgled mlajšim rodovom. ▲

**Še mnogo zdravih let
»Slavko«!**

ANTONIJA DERČAJ, KRAVTIČEVA MAMA 80 LET

Antonija Derčaj (sedi spredaj s šopkoma) med svojimi.

Že osemdeset let je, od kar je zagledala luč sveta naša draga mama, babica in prababica Antonija Derčaj. Svoj lepi življenjski jubilej je praznovala 14. aprila, v krogu svojih najdražjih in se z njimi poveselila in podoživljala svoje mladostne dni. V tem obdobju pa ji ni bilo z rožicami postlano, saj je morala že kot otrok poprijeti za vsako delo, ki ga je bilo na kmetiji vedno dovolj.

Antonija se je rodila 17. aprila 1922 pri Svetih treh kraljih, po domače na Kravtičevi kmetiji. Spoznala je svojega moža Mihaela,

s katerim sta se poročila leta 1949 ter podarila življenje petim otrokom: Mariji, Kristini, Feliksu in še dvema hčerkama, ki pa sta, žal, umrli. Leta 1987 ji je umrl mož in je ostala sama z otroki in še naprej lepo skrbela za kmetijo, dokler je ni prepustila sinu Feliksu.

Svojci se Antoniji iskreno zahvaljujejo za vse, kar je dobrega storila za njih in ji želijo, da bi skupaj preživeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let v krogu svojih otrok, vnukov ter pravnukov. ▲

LEOPOLD PEŠL JE PRAZNOVAL 70 LET

LUDVIK MORI

V presledkih dveh desetletij v preteklem stoletju sem predstavil dve generaciji Branjelovih družin. Letos bom predstavil dolgoletnega gospodarja Poldija, kot ga po domače kličemo. Krajše obdobje je bil tudi moj sošolec. Obiskal sem ga, da obudiva spomine na otroška in mlada leta. Čeprav spomini iz časov vojne niso bili svetli in lepi in se jih manj radi spominjamo, sem vseeno povprašal Poldija, kdaj mu je bilo najtežje. Odgovoril je: "Seveda med vojno, ko je okupator požigal slovenske domove. Jeseni leta 1944, ko mi je bilo dvanajst let, so gestapovci požgali sosedovo Kohovo domačijo in v ogenj vrgli živega mojega sošolca Petra in njegove oskrbnike z ujetimi partizani vred. Še isti dan so požgali tudi Pečovnikovo in Mežnarjevo pri sv. Urbanu, zgodaj spomladi, marca leta 1945 pa še Junčkovu ter Bogatčevo domačijo. Povsod so bile žrtve in vedno me je bilo strah, kdaj bodo prihrumeli nad naš dom. Na srečo se to ni zgodilo. Tudi po vojni je bilo trdo življenje in otroci smo morali skupaj s starši trdo garati, da smo za silo pridelali za obvezno oddajo ter za skromno preživetje družine. Marsikje so predstavniki oblasti hoteli pobrati vprežno živino in tudi seme tik pred setvijo. Po vojni kmetje tudi nismo dobivali živilskih nakaznic pa tudi za nakup obutve in oblačil smo se morali znajti kot smo vedeli in znali. Na srečo so postopoma ti trdi časi minili."

Poldi je odrasel v postavnega fanta in odslužil vojaščino. Med dekleti mu je bila najbolj všeč brhka in pridna Zakršnikova Micka in starši so jima zaupali kmetijo. Z ljubeznijo in vso resnostjo sta se zagnala v delo za napredek kmetije v pogojih, kot so bili takrat dani. Složno delo v teh strmih bregačah je družini prinesel tudi napredek, čas pa je tako naglo mineval, da sta se komaj zavedla svoje utrujenosti in da je že goden za prevzem kmetije sin Ivan, ki je opravil kmetijsko šolo na Muti. Le ta si je za svojo življenjsko sopotnico izbral prav tako pridno dekle s kmetijsko šolo Črepiče-

Polde z vnukom Leonom

Branjelovi od leve proti desni: Manja in Ivan, v sredini Oto, Ivanov brat, na desni Polde in Micka, v ospredju Leon, Danijela in Mirjana.

vo Manjo, s katero uspešno nadaljujeta poslanstvo kmetovanja na strmi Branjelovi kmetiji. V kratkem času so postavili novo hišo ter skedenj s hlevom s pripadajočimi silosi, ohranili pa so lepo staro hišo, ki bi jo lahko kdaj uporabili tudi v turistične namene. Za potomstvo ni skrb; Ivan in Manja imata tri pridne otroke, štirinajstletno Mirjano, dvanajstletno Danijelo ter enajstletnega Leona. Vsi otroci obiskujejo osnovno šolo v Dravogradu. Tako pri Branjelu živijo tri generacije v slogi in razumevanju, pri katerih najdejo toplo dlan vsi Branjelovi potomci z družinami.

Skoraj bi pozabil povedati, da je Polde kar precej let igral pri ostriški godbi ter na veselicah in ohceti.

Ko sem Poldija vprašal, kdaj mu je bilo najlepše, je povedal, da je bil najbolj srečen pred leti, ko je žena Micka uspešno prestala težko operacijo srca. Dodal pa je, da mu je tudi sedaj na stara leta lepo, kadar so vsi zdravi. Lepo mu je tudi zato, ker ju mladi spoštujejo in nikoli ne priganjajo k delu, saj vedo, da dedek in babica sama rada pomagata pri delu, kadar se dobro počutita.

Ob jubileju želim Poldetu v svojem imenu in v imenu njegovih najbližjih, da bi z ženo zdrava in čila dočkala zlato poroko. ▲

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA
MARIBOR

PE Podružnica SLOVENJ GRADEC

tel.: (02) 88 12 700, (02) 88 12 730,

fax: (02) 88 12 737

IZBERITE MODRO SVOJO POT

**V 365 DNEH JE LAHKO SAMO
EN DAN NESREČEN.**

NA PUSTITE SE PRESENETITI.

ZLATOPOROČENCA ŠTEFKA IN JOŽE PRITERŽNIK

FRANC JURAČ

Na Legnu pri Slovenj Gradcu sta praznovala zlato poroko Štefka in Jože Priteržnik. Slovestnost zlate poroke sta opravila najprej v mestni občini Slovenj Gradec pred županom Janezom Komljančem in cerkveni obred pred župnikom Francem Ratajem v Marijini cerkvi na Homcu. Slovestnosti zlate poroke so se poleg njunih otrok in vnukov udeležili še številni prijatelji, gostija, ki je bila v gostilni Plesnik na Legnu pa je trajala do zgodnjih jutranjih ur.

Jože Priteržnik se je rodil 24. aprila 1928 na Šurčevi kmetiji v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, kjer je bilo pet otrok. Po končani osnovni šoli v Šmartnem je odšel na Kmetijsko šolo v Maribor in nato še v Ljubljano, kjer je leta 1958 opravil elektromontersko šolo. Tik pred koncem vojne leta 1945 je bil mobiliziran v vojsko NOB. Od svoje rane mladosti je prepeval v zboru, pa tudi na koru pod vodstvom Ivana Krpača. Igral je v številnih ljudskih igrah v Mislinjski in Savinjski dolini. Aktiven je bil v elektrifikacijskih odborih. Leta 1952 se je zaposlil v Tovarni usnja, leto pozneje pa si je našel delo pri Elektro Slovenj Gradec, kjer je bil zaposlen vse

do svoje upokojitve.

Štefka Priteržnik se je rodila 24. decembra 1930 Jožetu in Ani Skaza v petčlanski družini, kjer je z dvema sestrama in dvema bratoma preživljala otroška in mladostna leta. Po končani osnovni šoli je imela veliko željo, da bi se izučila za medicinsko sestro, vendar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ji to ni uspelo. Poročila sta se 24. aprila leta 1952. V zakonu pa sta se jima rodili dve hčerki in sinova, vendar je starejša hčerka umrla med porodom. Zlatoporočenca Štefka in Jože sta po poroki pričela ustvarjati svojo zakonsko ognjišče. Nista poznala oddiha, vse življenje sta posvetila delu, domu in družini. Leta 1955 sta si prvič privoščila dvodnevne počitnice in si šla ogledat morje. Ko je mož Jože odhajal na "šiht", je Štefka doma na kmetiji gospodarila in gospodinjila ter skrbela za vzgojo otrok. Ob vsakodnevem delu pa je Jože rad pomagal pri porodih pri živini, rad je mesaril, vedno pa je našel tudi čas za družabno življenje, saj brez njega ni bilo skoraj nobeno šranjanje, kjer je dobro mešetaril in veliko iztržil za fante na vasi, ko so se možila dekleta. Z velikim veseljem pa še danes opravlja

Štefka in Jože Priteržnik

delo cerkvenega ključarja. Zlatoporočencema Štefki in

Jožetu Priteržnikovima ob zlatem jubileju iskreno čestitamo. ▲

ZLATA POROKA ŠTEFKE IN JOŽETA KERBEV

VERONIKA Z. VALENTAR

Vse v življenju se obrača, enkrat sonce, drugič dežja preveč, a jeziti se ne splača, ker smo lahko hitro preč.

Pred petdesetimi leti sta si Štefka in Pepi Kerbev prisegla večno zvestobo. V življenju ju je spremljalo veliko lepih, pa tudi žalostnih trenutkov, vendar sta znala deliti dobro in hudo ter v slogi in ljubezni dočakala lep jubilej: zlato poroko.

Njuno življenje je bilo razgibano. Skupaj sta začela živeti pri Maroltu na Brdinjah, od koder sta se selila skupaj s hčerko Vero h Kerbevu, vendar zopet na podstrešje. Tu se jima je leta 1955 rodil zaželjeni sin Jože. Kmalu so se zopet preselili na Čečovje v vrstno hišo, kjer se je spočela želja ustvariti lasten dom. Vrnili so se nazaj h

Kerbevu, žal brez hčerke Vere.

Zastavila sta vse sile, se odrekla udobnejšemu bivanju v mestu, varčevala pri vsem in vlagala zaslužen denar v izgradnjo hiše, ki je postala lep dom. Pametno in skrbno gospodarjenje je omogočilo res lep napredek in dvig standarda: nakup opreme za delo na kmetiji, možnost potepanja po svetu in seveda nakup vedno boljših vozil: druge ljubezni Pepija.

Na domačiji pri Kerbevu se je uveljavil že nov rod: sin Joži, pridna in vztrajna snaha Rezka ter vnuka Jana in Matjaž, ki sta Štefki in Pepiju v posebno veselje in ponos.

Vsi, ki smo deležni vedno prijaznega sprejema ter številnih mojstrovin izpod pridnih Pepijevih rok, vama želimo še mnogo zdravih in srečnih let! ▲

LJUDJE**IN****DOGODKI****INVALIDI
NA IZLETU****FRANC JURAČ**

Društvo invalidov Slovenj Gradec ima svojo sekcijo tudi v Mislinji. Sekcija izredno dobro dela, delovni in pridni pa so tudi člani. V programu dela, ki so si ga zastavili, pa so dali največ prednosti rekreaciji in izletom, s katerimi bodo obiskali razne kraje in zanimivosti v Sloveniji.

Med invalidi je tudi veliko naših nekdanih sodelavcev. Njihov zadnji izlet je bil v rudnik lignita v Velenju, kjer so si ogledali zanimivosti rudnika, ob koncu pa so naredili skupni gasilski posnetek.

Foto Franc Jurač

OBČNI ZBOR KONJEREJSKEGA DRUŠTVA**MILENA TRETJAK**

V aprilu je bil izveden 6. občni zbor Konjerejskega društva Mislinjske doline. Člani so pogledali delovno poročilo in podali nove ideje.

Predvsem so besede naklonili njihovemu blagoslovu, ki je bil v Dovžah in strokovni ekskurziji, na katero so povabili tudi nečlane društva. Na svoje delovanje so ponosni. V tem letu pa bodo že izvajali nove ideje. Začetki bodo vidni pri strokovnem predavanju.

Foto Milena Tretjak

**JURJEV
BLAGOSLOV
KONJ****FRANC JURAČ**

Ob letošnjem Juriju so pri cerkvi svetega Jurija na Legnu pripravili kot vsako leto doslej jurjevo žegnanje konj. Ob lepem in sončnem vremenu je na žegnanje pripeljalo kar okoli tristo konjenikov svoje konje iz vseh krajev Mislinjske doline in tudi od drugod. Žegnanje je opravil domači župnik Franc Rataj.

Iz Doliča je pripeljal svojega konja tudi Stanko Pogorevc.
Foto Franc Jurač

Pogled v komaj prebujajočo dolino

Sprehod po planini lahko pelje tudi mimo lovske opazovalnice

Malo pod vznožjem Kop še stoji hiša..

Iz drevesnega dupla narejena solnica in namenjena divjadi kot dodatek hrane, vitaminov

ČE VAS POT ZANESE V VISOKO PLANINO...

MILENA TRETJAK

Foto Milena Tretjak

Pomlad se je že prebudila. Dnevi postajajo vse bolj sončni. Narava je ozelenela. Vsako jutro se sliši pesem ptic. Še nekaj dni pa bo to pesem popestrila tudi kukavica.

In kaj naj človek sploh še naredi v takem lepem dnevu? Če le utegne naj se poda na prelepe vrhove planin. Tam pa mu bo narava ponudila svež zrak, zdravo življenje, mir, sprostitve, in se še bi dalo naštevati.

Ni lepšega, kot se podati v vrhove planin (npr. Kope) in začutiti prebujanje narave...

Tokrat so se mravljice že navadile na prazne steklenice, gnezdo so si namreč naredile kar v eni izmed njih..

BLAGOSLOV OBNOVLJENE KAPELICE

FRANC JURAČ

Visoko na Tisniku nad Hudo luknjo so pred skoraj tristo leti zgradili kapelico sv. Jurija. Kapelica, ki daje lep razgled na Tisniku, je last Mlinarjeve kmetije iz Kozjaka. Ker je kapelico začel najedati zob časa, sta lastnika Pavla in Pavel Vivod kapelico obnovila. Ob navzočnosti sosedov in domačinov pa je domači župnik Mirko Horvat kapelico blagoslovil. ▲

Foto Franc Jurač

STARA PRIŽNICA V RAZBORSKI FARNI CERKVI SV. DANIJELA

RUDI REBERNIK

Dostikrat naletimo na stvari, ki se nam vtisnejo globlje v spomin kot kakšne druge, še posebej, če so povezane z našim življenjem. To so lahko čisto preproste stvari, ki smo jih nekdaj doživljali. Ena takih stvari je starinska prižnica v obnovljeni razborski cerkvi. Ko sem si ogledoval lepo, na novo poslikano cerkev, sem se ustavil pred njo in že so me preplavili spomini na moja otroška in šolska leta ter na čas, ko sem z družino še živel v domačem rojstnem kraju. V času moje mladosti in šolskih let je bilo versko življenje in cerkveni prazniki globoko spoštovano.

Ravno s te prižnice v domači cerkvi sem v šolskih letih poslušal nauke in življenjska pravila, ki nam jih je oznaeval naš takratni zelo spoštovani domači župnik Anton Oblak, seveda brez politike, ki bi nas bile v tistih časih samo zmedle. Takrat smo živeli še brez medijev, ki nam danes vsako dogajanje doma in na tujem še toplo posredujejo. Takrat smo brali edini kmečki časopis "Slovenski gospodar", ostale novice in razna naznanila pa nam je vsako nedeljo uradno naznanil pred cerkvijo župan ali občinski tajnik, mnoge življenjsko važne dogodke in novice pa nam je v cerkvi s prižnice oznanil župnik Anton Oblak. Še danes se dobro spominjam tiste nedelje

Stara, stoletna prižnica v razborski farni cerkvi svetega Danijela.
Foto Rudi Rebernik

jeseni leta 1939, ko nam je s prižnice povedal, da se je pričela vojna, ne vedoč, da bo postala svetovna morija, ki bo zahtevala milijone žrtev. Pozneje, spomladi leta 1941 nam je ravno tako oznanil, da se je vojna dotaknila tudi naših domov, ko so Nemci zasedli domovino. Takrat je že slutil, da bo moral v pregnanstvo, zato nam je polagal na srce, naj

ne pozabimo kaj smo in kje živimo. In res so ga nekega večera v mesecu maju istega leta odgnali v pregnanstvo za cela tri leta. Vendar se je tudi on srečno vrnil in za božični večer leta 1945 nas je spet z istega mesta pozdravil in nam zaželel vesele praznike in vso srečo v svobodni domovini. To je bil res nepozaben trenutek za nas, ki smo

se ravno tako v tem obdobju vrnili iz tujine.

Danes cerkvene prižnice samevajo in so s svojim lepim videzom le še okras cerkvi, ki nas spominja na neko obdobje, ki je minilo. Nekdaj so bile poleg oltarja glavni sestavni del, od koder smo izvedeli vse važnejše dogodke v fari. Posebno radi smo prisluhnili poročnim oklicem. S te, razborske prižnice, so bili oklicani vsi moji bratje in sestre in nazadnje tudi jaz. Mnogi moji prijatelji in sošolci so bili ravno tako oklicani s te prižnice, prav tako njihovi predniki. Ob novem letu pa smo izvedeli, koliko jih je v fari v preteklem letu umrlo, koliko se jih je poročilo, koliko otrok se je rodilo, zakonskih in nezakonskih, kar je bilo takrat zelo pomembno in župnik Oblak ni nikoli pozabil okarati nezakonskih staršev ter jih opozoriti, naj se poročijo in dajo vzgled vsem ostalim.

To je bilo neko obdobje, ki se ga zelo rad spominjam in mislim, da tudi vsi ostali moji sokrajani, ki so to doživljali.

Čas je prinesel nove stvari tudi v cerkvene obrede, zato so nekateri drugi običaji utionili v pozabo. Morebiti bodo te vrstice komu vzbudile skomine, da se bo v mislih vrnil v tiste čase in se spomnil stvari, ki so bile in so minile. ▲

RAZBOR PREVOLNIKOVA KAPELA

LEOPOLD KORAT

Sredi meseca maja smo se v soboto opoldne zbrali pri kmetiji Prevolnik (leži na prevalu med dvema dolinama).

Domači župnik je med somaševanjem z župnikom s Kaple blagoslovil prenovljeno kapelo na križišču pred domačijo.

Na kmetiji, kjer živijo že trije rodovi Prevolnikovih so se lani odločili, da jo obnovijo.

Kapelica je stara vsaj štiristo

Foto Leopold Korat

(400) let, saj so jo zgradili v času gradnje cerkve sv. Uršule na Plešivcu (danes Uršlja gora). Takih, "uršljegorskih" kapelic je še nekaj tod okoli.

Letos praznuje cerkev sv. Uršule štiristoletnico posvetitve. To je bilo leta 1602. Posvetitev pa je opravil ljubljanski škof Hren. Kapelice so v tistem času najverjetneje gradili delavci (zidarji), ki so v času gradnje cerkve stanovali zdaj pri enem, zdaj pri drugem kmetu. V znak zahvale za topel sprejem, hrano in prenočišče in v dne, ko niso šli na "goro", so postavljali znamenja ob poteh na vrh Gore (Domačini še danes radi rečejo samo Gora!).

Kapelica je pravokotne oblike, s štirimi globokimi nišami. V eni

je danes križ, v drugi je podoba sv. Uršule.

Kaj je bilo in kaj vse je doživela ta stara kapela, ve samo čas. Kapela je do lanskega leta stala ob stari cesti, ki pa se je zaradi nove začela sesipati.

Tako so celo kapelo obložili z deskami, jo zvezali z jeklenimi vrvmi in jo predstavili za nekaj metrov.

Tako je na novem kraju, v novi preobleki dobila nov sijaj. Ob blagoslovu smo jo izročili novim rodovom, ki bodo hodili tod mimo na Uršljo goro. Ob njej se bo ustavila utrujena noga, utrujena srce.

Naj vsem tem prinaša blagoslov. Še posebno pa naj bo v blagoslov prebivalcem Prevolnikove domačije. ▲

MoPZ ADORAMUS ZAPEL V PARIŠKI NOTRE-DAME

MIHA PUŠNIK

MoPZ ADORAMUS iz Slovenj Gradca, ki ga vodi Polona Krpač Gornjak, je v času od 17. do 22. aprila letos na povabilo Društva slovenskih izseljencev gostoval v Parizu, kjer so pevci izvedli dva celovečerna koncerta. Program koncertov je bil skrbno izbran in je vseboval predvsem pesmi znanih slovenskih skladateljev ter slovenske narodne pesmi.

Prvi koncert so pevci izvedli v kraju Saint - Germain de la Celle - les - Bordes petdeset kilometrov iz Pariza za francoske poslušalce, ki jih je interpretacija programa tako navdušila, da je župan kraja že naslednji dan povabil zbor k sodelovanju ob praznovanju njihovega krajevnega praznika 24. junija letos.

Drugi koncert je bil v Chapelle Sainte Therese v Parizu za Slovence, ki živijo širom po Franciji. Koncert je bil množično obiskan in prav posebno doživetje tako za pevce kot za poslušalce, saj se je med poslušanjem utnila

MoPZ ADORAMUS

prenekateri solza ob spominu na domovino. Koncerta in sprejema po koncertu se je udeležila tudi nova odpravnica poslov na slovenski ambasadi v Parizu gospa Tanja Orel Šturm. Nad vse prisrčno pa je bilo tudi družabno srečanje s slovenskimi rojaki po koncertu. Koncertni program je z narodnozabavno

glasbo popestril Boštjan Konečnik s prijatelji, ki so ga prav tako z navdušenjem sprejeli na obeh koncertih.

Pevci MoPZ ADORAMUS pa so najbolj ponosni na to, da so lahko s posebnim dovoljenjem s slovensko zastavo v rokah ob glavnem oltarju v znameniti pariški katedrali Notre - Dame

odpeli Schweitzerjevo Sancto Mario in navdušili številno množico turistov iz vsega sveta. Pred glavnim vhodom v katedralo pa je seveda zazvenela Prešernova Zdravljica.

Vsa doživetja s te pevske turnee pa bodo pevci predstavili z video posnetki ob posebni priložnosti. ▲

IZ PORUMENELEGA ALBUMA

IZBRALA MILENA TRETJAK

Kakšen pomen ima za vas šola? Se spominjate lepih trenutkov s sošolci in sošolkami? Na ta vprašanja je Rozalija Pungartnik odgovorila le z nasmehom, in to tistim, ki prihaja iz srca. Sama pravi, da ni bilo lepših trenutkov kot brezskrbno sedeti v šoli, še posebej v bližini kakšnega prijetnega sošolca. Pa vendar je bilo v njenem času šolanja problem oddaljenost od šole. Da so otroci prišli do le-te, se pravi v šentilj pri Mislinji, so morali vstati zelo zgodaj zjutraj, da so to dolgo pot prehodili v pravem času. V letih 1946 in 1947 pa se je za te otroke zgodil tako rekoč čudež. Kajti šola se jim je približala. Za tiste, ki so bili visoko v hribih in zaradi oddal-

jenosti niso mogli v šolo v šentilj, je ta prišla v prostore Nogarjeve bajte v Razborci. Tako so otroci, katerih je bilo kar 22, dobili svojo učiteljico Tilčko Pučnik, sedaj, žal, že pokojno. V dopoldanskem času so šolo obiskovali otroci. Pouk je bil tudi trikrat na teden zvečer pa je bil organiziran za odrasle, kateri so se želeli naučiti brati in pisati. Več znanja so seveda pokazali otroci. Pri starejših pa je bilo malo manj upeha pa vendar ga je bilo dovolj pri nastajanju novih simpatij. Šola v Razborci takrat ni bila dolgo, a Rozalija in mnogi njeni sošolci se teh trenutkov zelo radi spominjajo, še posebej ob pogledu na fotografijo, ki so jo takrat skupaj posneli.

SPOMINI NA ŠOLO

Na sliki so od leve proti desni:

Prva vrsta:

Agica Jelenko, Mira Poklič, Jožica Ošlak, Nada Borovnik, Marija Skočir, Ivan Merzdovnik

Druga vrsta:

Jožica Osonker, Slavko Merzdovnik, Marija Mrak, Rozika Borovnik, Marija Štumpf, Polonca Jelenko

Tretja vrsta:

Francek Ošlak, Ivan Štumpf, Slavko Merzdovnik, Ludvik Potočnik, Pavlek Vrečer, Tone Ošlak, Ivan Vrečer, Jože Jamnik, Vinko Borovnik, Slavko Plazovnik

Učiteljica: Tilčka Pučnik

* 1920
+ 2002

HERMINA LUŽNIK

Smrt zapira vrata v prihodnost, vedno je prerana, še posebej takrat, ko poseže v družino, med prijatelje, znanke, sosede. Težko se je sprijazniti z resnico, da se moraš za vedno posloviti od človeka, ki je vse življenje delil ljubezen in izžareval prijaznost ter srčno toplino. Na velikonočni ponedeljek smo se za vedno poslovili od naše drage mame, babice, prababice in tašče Hermine Lužnik, Lavkove bice iz Trboja.

Njena zibelka je stekla decembra leta 1920 na Eršetovi kmetiji v Trbojah, kjer je skupaj z bratom preživljala otroška leta. Komaj sedem let ji je bilo, ko je izgubila mamo. Oče se je v drugo poročil in družina se je povečala še za enega brata in sestro. Kot najstarejši otrok v družini je bila razpeta med trdim delom na kmetiji in šolo in tako ji je le malo časa ostalo za igro. Že v mladosti je zelo rada brala. V zrelih dekliških letih je spoznala Friderika Lužnika, kmečkega sina iz Trboja. Njuna ljubezen je ostala trdna tudi med vojno kljub temu, da jima je umrl prvi otrok. Med drugo svetovno vojno je izgubila tudi svojega starejšega brata.

Po poroki s Friderikom se je preselila na Lavkovo domačijo, kjer sta z možem prevzela posestvo in začela gospodariti v času, ki kmetom ni bil ravno naklonjen. Življenje sta podarila še dvema sinovoma, Otu in Mirku. Skupaj so preživljali preprosto, skromno, vendar srečno družinsko življenje.

Poleg skrbi za kmetijo in otroke je Hermina veliko časa posvetila tudi bolni tašči in svakinji, ko ju je nesebično negovala. Najhujši udarec je doživela leta 1977, ko ji je iznenada umrl mož Friderik. Ostala je sama, vendar ni obupala. Skupaj z mlajšim sinom Mirkom je nadaljevala delo na kmetiji, na pomoč pa jima je priskočil tudi starejši sin Oto, ki si je medtem že ustvaril družino. Hermina je bila dolga leta močan steber Lavkove kmetije. Ko se je kasneje poročil sin Mirko in si ustvaril družino, ji je bilo lažje. Vesela je bila vsakega napredka na kmetiji in kljub bolezni, ki ji je zadnje čase grenila življenje, je ostala vedra in je po svojih močeh še vedno rada pomagala.

Življenje si je vedno znala polepšati z majhnimi stvarmi. Rada je zahajala v cerkev, v veselje so ji bili vnuki in pravnuk, zelo pa je uživala tudi v samotni med prebiranjem knjig in časopisov. Spominjali se je bomo kot trdne ženske, razpete med polji in svojo družino.

Svojci se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih priskočili na pomoč, kakor tudi vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Za vedno jo bomo ohranili v lepem spominu.

Njeni najdražji

SPOMIN

ANTON KRAJNC iz Šentilja pri Mislinji

4. julija 2002 bomo zabeležili že 10 obletnico, od kar te ni več med nami.

Hvala vsem, ki stojite ob njegovem preranem grobu in mu prižigate sveče.

Anica in Tonka z družino

Je čas, ki daje;
je čas, ki vzame.
Je čas, ki celi rane.
In je čas, ki nikdar ne mine,
ko se zasanjaš v spomine.

* 1930
+ 2002

JOŽEVA VINARNIK

Duša mu je žalostna do smrti,
srce krči se od žalosti.
Božja usta prosijo utehe,
v grozni boli vse ga zapusti.

Ti verzi so del žalostne pesmi, ki jo prepevamo ravno v tem času. Kako resnično je njeno sporočilo se zavedamo šele takrat, ko usta onemijo in se komu zavedno ustavi čas. Tako se je ravno na veliki torek ustavil čas Jožefi Vinarnik - Pistotnikovi Pepci. Njena življenjska pot se je končala ravno pred praznovanjem 72. rojstnega dne.

Jožefa je že majhna deklica prišla k Pistotniku, kjer je živela njena teta Ančka. Ker niso imeli lastnih otrok, so jo vzeli "za svojo". Bila je pridna, zato je kmalu postala nepogrešljiva pri vsakem ženskem in tudi moškem delu. Kmečki kruh je bil trdo pridelan. Pepca ni poznala počitnic, ne morja, ne dopusta. Njen prosti čas so predstavljale le nedelje, ko je lahko odšla k maši v 7 km oddaljeno župnijsko cerkev. Tako so ji tekla leta v skromnosti in odrekanju, kar je oblikovalo njen ponižen in požrtvovalen značaj.

Zadnjih dvajset let, ki jih je preživela ob Veroniki in Branku, je z njenih ramen odpadla večina opravil. Življenje ji je postalo lažje, za kar jima je bila tudi vedno hvaležna.

Vsako leto je težko pričakovala pomlad, saj je takrat ob sv. Jožefu praznovala svoj god. Leošnja pomlad Pepci ni bilo več dano praznovati Jožefovega doma, saj je že 9. februarja zbolela in obležala v bolnici. Sredi velikega tedna so žalostno zapeli zvonovi cerkvice sv. Duha nad Podgorjem, katerih upraviteljica oziroma zvonarka je bila ona. Zvonenje je bila njena največja skrb, ki ji je ni nihče plačeval. Bil je to njen dar nam vsem. Vedno je govorila: "Dokler bom mogla, bom še zvonila." Zvonila je do zadnjega dne pred odhodom v bolnišnico. Vsak človek pusti za seboj svoj pečat, dejanja, besede, po katerih se ga spominjamo. Zaradi tega se nam orosi oko in je slovo težko in boleče. Kadar bomo zaslišali zvonove, se bomo hvaležno spominjali Pepce. Vsi jo bomo pogrešali, še posebej pa njeni domači.

Darja

ZAHVALA

Vedno skromno si živela,
v življenju veliko si trpela.
Molitev, delo in trpljenje,
bilo tvoje je življenje.

JOŽEFA VINARNIK - PISTOTNIKOVA

Ob smrti Pepce izrekamo zahvalo vsem, ki ste jo spremljali k večnemu počitku, jo prej v bolnici obiskovali in nam kakor koli pomagali. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega, predvsem pa kirurškega oddelka slovenjegraške bolnišnice za nego in skrb, sosedom, sorodnikom, gospodu župniku Leopoldu Koratu za pogrebni obred Darji za sestavljen poslovilni govor in Marku, ki ga je prebral, ženskemu zboru za odpete žalostinke ter dežurnim pogrebnih komunalnih storitev. Hvala vsem za darovane maše in cvetje ter sveče.

Žalujoci njeni domači

* 1939
+ 2002

VINKO ŽOLGER

Težko je pisati besede slovesa o prijatelju, ki ti je znan vse od otroških let. Takšen je bil tudi Vinko Žolger iz Turiške vasi. Mnogo prezgodaj in vse prehitro smo se na šmarškem pokopališču poslovili od njega.

Vinko Žolger se je rodil 1. julija leta 1939 materi Frančiški in očetu Ludviku. Po končani osnovni šoli se je pri svojem očetu izučil za mizarja in po smrti očeta je nadaljeval mizarstvo obrt. Leta 1955 se je včlanil v Gasilsko društvo Golavabuka, leta 1981 pa je prišel med gasilce gasilskega društva Turiška vas. Kot mizarški strokovnjak je rad sodeloval v raznih akcijah, posebno pa se je izkazal pri gradnji novega gasilskega doma. Nikoli se ni odrekal darovanju prostovoljnih prispevkov v obliki denarja, kot tudi v obliki dobitkov za srečolov. Ker je ljubil naravo in življenje, je bil dolga leta tudi član lovske družine Golavabuka. Z vse prezgodnjo smrtjo so gasilci kot tudi lovci izgubili gasilskega in lovskega sotovariša. Takega, kot pa smo ga poznali mi, pa ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Franc Jurač

* 1942
+ 2002

OTMAR REPNIK

Pri Šavcu nad Pamečami se je rodil 3. septembra 1942 v veliki družini. V obdobju otroških in šolskih let je že moral trdo delati. Svojo življenjsko sopotnico Marijo je spoznal pri Stražišniku nad Dravčami. Poročila sta se leta 1968. Na novem domu sta ga čakala trdo kmečko delo in ljubezen. Rodili so se jima štirje otroci: Marina, Dragica, Ivanka in Jožek. Delo je klicalo in njegove pridne roke so zgradile novo hišo in nova gospodarska poslopja. Čas je tekkel in kmalu je postal dedek sedmim vnukom.

Spoštovanje, srčnost, pesem, pridnost in molitev so mu pomagale do velikih uspehov; ustvariti družino, zgraditi dom in vestno voditi gospodarstvo še za naslednje rodove.

Usoda je bila v njegovih rokah in črnina ter žalost sta napolnili Stražišnikovo hišo 25. aprila 2002, ko je brez slovesa zapustil svoje drage.

Mi vsi, ki smo ga imeli radi, bomo nadaljevali njegovo poslanstvo, čeprav vemo, da ga nikoli ne bomo mogli dohiteti. Na skupnem domu je pustil preveč sledi in dobrih del, ki jih tudi čas ne more izbrisati.

Žalujemo se zahvaljujemo sosedom za takojšnjo pomoč. Hvala godbi na pihala Vuzenica, pevcem iz Šentjanža, gospodu župniku za opravljen obred, cerkvenim pevkam, govornikom in vsem, ki ste nam izrazili besede sožalja, mu prinesli cvetje in sveče ter darovali za svete maše. Lepa hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Žalujemo ga bomo neizmerno pogrešali.

Marija Omulec

ZAHVALA

Ob boleči, nenadomestljivi izgubi naše Micke,

MARIJE CESNIK, rojene Kefer,

se svojci zahvaljujemo za vso neprecenljivo skrb in nego osebnih zdravnic gospe Cesnikove dr. Štruclovi, posebno pa še primariju dr. Verovniku in osebju internega oddelka splošne bolnišnice Slovenj Gradec.

Iskreno se zahvaljujemo za vso skrb, nego in ljubezen, ki so jo dajali Mariji med težko in hudo boleznijo njenemu dragemu možu Jožetu, s katerim sta 60 let skupaj preživela dobre in slabe čase, hčerki Miri z družino in sinu Jožetu.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so ji med boleznijo kakorkoli pomagali, jo obiskovali, vsem, ki so ji ob njenem zadnjem slovesu darovali cvetje in sveče. Hvala za zapete pesmi, župniku za opravljen obred in vsem, ki ste v tako velikem številu prišli k njenemu zadnjemu slovesu.

Hvala!

SPOMIN

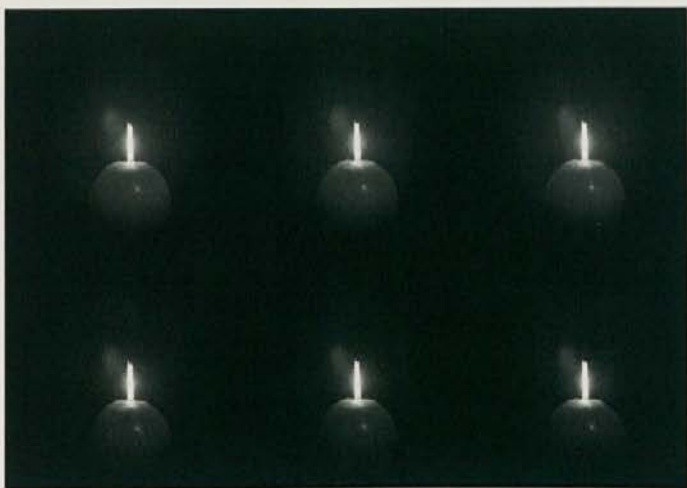
Ob prvi obletnici smrti drage mame, babice in prababice

HEDVIKE SEMERNIK, Šteharikove bice

se zahvaljujemo vsem, ki postojite ob njenem grobu, ji prižgete lučko ali prinesete rože in se je spominjate.

Spominjamo se je z žalostjo in jo pogrešamo

Vsi njeni!

TRANSAKCIJSKI RAČUN ZA FIZIČNE OSEBE (PREBIVALCE)

LIDIJA JEROMEL

Kljub temu, da se v zadnjih mesecih o bančništvu najpogosteje govori v povezavi s prodajo večinskih deležev tujcem, se v ozadju teh procesov pripravljajo tudi mnoge druge, za občane usodnejše spremembe. Tako kot je v zadnjem obdobju večina gospodarskih družb in podjetnikov posameznikov že zamenjalo stare račune pri Agenciji za plačilni promet z novimi transakcijskimi računi pri bankah, to čaka tudi vse občane, fizične osebe.

Slovenske banke in hranilnice so v okviru Združenja bank Slovenije in s sodelovanjem Banke Slovenije ter na podlagi predloga besedila Zakona o plačilnem prometu pristopile k skupnemu projektu uvajanja transakcijskega računa za fizične osebe (prebivalce), ki se bo začel uvajati s 1. julijem letos. Kakšne spremembe seboj prinaša projekt, si pogledimo v nadaljevanju.

Transakcijski račun (TR) postal primarni bančni račun fizičnih oseb in bo zamenjal dosedanje tekoče račune, žiro račune, devizne račune fizičnih oseb ter tolarke in devizne hranilne vloge, na katere občani prejemale plače, pokojnine. TR pa ne bo zamenjal hranilnih knjižic, ki so namenjene varčevanju. Namesto skoraj štirih milijonov računov - 1.171.900 tolarških hranilnih vlog, 690.600 deviznih hranilnih vlog, 338.700 žiro računov, 1.124.200 tekočih računov in 637.900 deviznih računov, ki jih imajo občani odprte v bankah - bo v bankah do konca projekta, predvidoma 1. julija 2003, odprtih 1.200.000 TR občanov.

Vsak občan bo lahko prosto izbral banko, pri kateri bo odprl TR, lahko bo imel odprtih več, pri različnih bankah. Stroškov s tem ne bo imel.

Zaradi uvedbe TR bo potrebno izvesti prilagoditve - tako pri bankah kot podjetjih - na področju čekovnega poslovanja, bančnih avtomatov, POS-terminalov, nakazilnih plač, honorarjev ter pri plačilih v breme računa dolžnika z direktno obremenitvijo, ki bo nadomestila sedanjo obliko trajnega naloga. Direktna obremenitev bo tako kot trajnik odprta na podlagi pogodbe med občanom in banko, ima pa tudi pomembno novost. Ta je, da je upnik (denimo Telekom dolžan obvestiti dolžnika - fizično osebo) o nameravani obremenitvi (plačilu računa za telefon) najmanj osem dni pred izvršitvijo plačila, dolžnik pa bo imel pravico, da - če "ugovarja" znesku na računu - v predpisanih rokih (najmanj dva dni pred izvršitvijo plačila) izplačilo prekliče. Trajni nalog bo po novem kreditni instrument, za plačilo fiksnih obveznosti. Imetnik bo pooblastil banko, da fiksne, ponavljajoče se obveznosti (varčevanje, rente...) poravnava v dobro drugega TR.

Razlika z zdajšnjim trajnikom je v tem, da pri slednjem višino vsakega nakazila določa upnik, ne pa sam imetnik. Soroden (nov) plačilni instrument - neposredna odobritev - je kreditni plačilni instrument, prek nje pa bodo nakazilodajalci, denimo podjetja, nakazovala plače, pokojnine, dividende...

Pomembna novost je, da podjetje po novem ne bo rabilo za izplačilo plač svojim zaposlenim podpisovati pogodbe z vsako od bank, pri kateri ima račun kateri od zaposlenih; sklenilo bo pogodbo le z eno, matično banko, nakazila plač za zaposlenega, ki ima račun pri drugi banki, pa bodo avtomatsko izvršena na njegov račun pri drugi banki.

Podatki od vseh bank in vseh računih bodo namreč zbrani v "zbirnem centru", na enem mestu; podatke bo zbiral in distribuiral Bankart. Vse te novosti se bodo začele testno uporabljati maja in junija letos; pred tem bodo predvidoma do konca maja prilagojene računalniške aplikacije v podjetjih in bankah, bančne kartice, čeki, POS terminali, bančni avtomati... TR računi za fizične osebe bodo banke začele odpirati 1. julija 2002, ko se bo začelo tudi poslovanje z novimi instrumenti. Prehodno obdobje, v katerem bo odprtih vseh 1.200.000 TR računov, bo predvidoma trajalo do 1. julija 2003.

Standardi novega transakcijskega računa

Standard strukture transakcijskega računa v Sloveniji se ravna po mednarodnem standardu za strukturo bančnega računa (Basic Bank Account Number - BBAN), ki ga priporoča Evropska komisija za bančne standarde. Tako je transakcijski račun sestavljen iz 15 numeričnih mest, od katerih prvih pet mest identificira banko, pri kateri je imetnik odprl račun, naslednjih osem mest je identifikacija imetnika računa, zadnji dve mesti pa pomenita kontrolni številki:

B1	B1	B2	B2	B2	-	Š	Š	Š	Š	Š	Š	Š	Š	Š	K	K
----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

B1 = šifra banke ali hranilnice, ki vodi račun (šifrant Banke Slovenije)

B2 = številka enote banke, ki vodi račun (specifična je za Poštno banko in hranilnice)

Š = osemestna identifikacija imetnika transakcijskega računa

K = kontrolni številki

Če bi želeli pridobiti več informacij o strukturi transakcijskega računa, o modulu za izračun kontrolnih števk, ter seznam bank in hranilnic pogledajte na spletno stran Banke Slovenije na naslovu: www.bsi.si (v razdelku plačilni sistemi).

Torej uvedba transakcijskega računa z enotno strukturo za fizične osebe bo omogočala učinkovito, racionalno in enostavno izvajanje postopkov računalniških obdelav, izmenjav podatkov, spremljanje denarnih tokov ipd.

MISEL MESECA

LIDIJA JEROMEL

Čas hitro mineva. Mine dan, dva, teden, mesec. Za nami je zimski čas, že polovico pomladi. Kam vse to hiti? Odgovora ne vemo, ampak vse to sprejemamo. Doživljanje letnih časov je zelo različno. Navadno je najdaljša vsekakor zima, ko lahko le malo kaj postorimo okoli svojih stanovanj. Poleg tega pa je ta letni čas najbolj hladen. To pa je tudi razlog, da v tem letnem času porabimo največ kurjave.

Vendar po fotografiji, ki je nastala na kmetiji v obronkih Pohorja, lahko sklepamo dve: da je bila letošnja zima precej topla, ali druga varianta, da so ljudje toliko skrbni in že pomladi mislijo na prihodnjo zimo. Tej skrbnosti, da določeno delo opravimo ob pravem času, bi morali dajati večji pomen. Kajne? Naj nam bo to vzor sprejemanja različnih odgovornosti z vso odprtostjo in veseljem, da ob tem lahko pokažemo kaj zmoremo in kaj smo.

JAJČARIJA V JAVORJU

JANEZ ŠVAB, inž. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

JAJČARIJA, običaj, ki je tradicionalen še posebej v Javorju, Zavodnih pri Šoštanju, Koprivni, Ludranskem vrhu, Podpeči, Železni Kapli in še kje v neposredni bližini Črne na Koroškem.

Ponekod so bila vmes leta, ko JAJČARIJE ni bilo, v Javorju pa se to ni zgodilo. Bila so tudi leta, ko so bili ljudje med letom med seboj skregani, ko pa je prišel čas sv. Florjana, pa so postali fantje složni, brez predhodnega dogovarjanja so se dobili in šli skupaj pobirati jajca.

Sv. Florjana poznamo kot varuha gasilcev, le nekateri pa vedo, da je ta svetnik zaslužen, da spomladi kokoši prično nesti jajca.

Obredu »pobiranja jajc«, ki se dogaja na predvečer Florjanovega (4. maj), se lahko pridružijo le samski fantje. Dobijo se pri določeni hiši (Javorci se dobijo pri Podkržniku), si po skupinah razdelijo območja in ob mraku prično hoditi od hiše do hiše.

Povsod že v naprej vedo, da bodo fantje prišli pobirati jajca in skrbne gospodinje jim v košare naložijo običajno neparno število jajc. Še boljše je, če je pri hiši še kakšno neporočeno dekle, kajti takrat so priloženi še pušeljci.

Gospodinje na mizo pripravijo še kaj za pojest in popit, tako da so jutranji koraki za fante že kar težki, negotovi. Na mizi so tudi blagoslovljene šibe in iz le - teh pobi naredijo križe, ki jih razdelijo: nekaj jih zakurijo v domači peči, par jih odneso na robove njiv, da bo v tistem letu boljši pridelek, ostale pa pustijo na mizi skupaj s povabilom na JAJČARIJO.

In končno JAJČARIJA.

Pri nas je to prava »gavda« (veselica), ki traja do novega dne. Fantje namreč del jajc prodajo, nekaj denarja dobijo pri hišah, kjer nimajo kokoši ali le te slabo neso in za izkupiček naredijo veselico. Povabijo domač ansambel in »gavde« se udeležijo tudi vsi tisti, ki so prispevali jajca ali denar. Seveda na mizah ne manjka »šnit« in ostalih dobrot iz jajc.

V letošnjem letu pa smo praznik nekoliko prilagodili, fantje so jajca res pobirali za Florjanovo, vse skupaj pa so pokazali javnosti kakšne tri tedne pozneje. Dobili so se pri gostilni Podkržnik, se razdelili in šli k trem kmetijam. Naleteli so na tri za njih kar klasične primere:

- gospodinja je pozabila pripraviti jajca,
- pri hiši so pripravljene jajce, pušeljci in še kaj,
- jajca so bila pripravljena, zraven pa nič drugega.

Kar zanimivo je bilo pogledati, ko so z vso šaro zadelali vhodna vrata pozabljive gospodinje in v naslednjem letu bo pri tej hiši pripravljeno veliko jajc, malice in pijače.

Ker je pušeljci pripravilo lepo dekle, so se fantje skoraj sporekli zanj, kajti vsaj dva ali trije so si »rajtali« to dekle za svoje.

Pri Turističnem društvu Črna smo si že pred časom zadali nalogo, da se v naših krajih obdrži čimveč narodnega bogastva (mednje spada vsekakor tudi obujanje in prikaz starih, za nas značilnih običajev).

Hvala Javorskim pobom, kmetijam za gostoljubje in sodelovanje, za vse nas Javorce pa prijazen poziv: V Javorju žive čudoviti, delovni in gostoljubni ljudje in pravzaprav sploh ni vzroka, da se med seboj ne bi »glihali«.

IZ PORUMENELEGA ALBUMA

IZBRALA MARIJA BREZNIK: KUHARSKI TEČAJ PRI ANŽIČU LETA 1941

Tečaji kuhanja za mlade gospodinje niso samo današnja metoda učenja kuharskih veščin, ampak so jih organizirali že v preteklosti za naše mame, babice, prababice. Leta 1941, na začetku druge svetovne vojne, so na Vrheh oziroma Selah pri Anžiču pripravili tak tečaj, ki so se ga udeležila dekleta in žene teh dveh zaselkov. Med njimi je tudi takratna učiteljica selske šole gospodična štefka Vrhnjak. Tečaj je vodila učiteljica kuhinja iz Ljubljane (na fotografiji stoji v prvi vrsti šesta z leve, nad njo pa stoji Anžičeva mati). Nekaj žena izmed teh še živi, med njimi: Vodovnikova Pavla, Močnikova Lojza, Vodenikova Lojza, Ravnjakova Micka iz Vrh, Ravnjakova Fanika iz Sel in najmanjša na fotografiji Anžičeva Marica. Za vse tudi ne vem, ko so se razselile po Koroški krajini, morda pa se bodo same prepoznale.

Tečajnice kuhanja leta 1941 pri Anžiču.

TA ŠTUDENT GOZDARSTVA..

V Ljubljani na Biotehnični fakulteti Tomislav Vrljič obiskuje študij gozdarstva. A poleg študija se ukvarja še z mnogimi stvarmi. Tako je ena izmed teh stvari tudi igranje inštrumentov in pisanje pesmi. Ena izmed teh govori tudi o njem.

MILENA TRETJAK

ŠTUDENT GOZDARSTVA

V SREDNJI SEM ŠOLI ZARES
DOBRO ZNAL,
ZATO SEM NA ŠTUDIJ
SE V LJUBLJANO PODAL,
KER RAD IMAM NARAVO, TAKO
SEM DEJAL,
DA ŠTUDIJ GOZDARSTVA BO
ZAME TAPRAV.

RES TAKRAT SEM MISLIL, DA
ŠTUDIJ BO ŠPAS,
IN DA KOT GOZDAR IMEL BOM
VEDNO KLOBAS,
DA ŠNOPS PIL PO KMETIH IN
VRISKAL NA GLAS,
DA SLUŽBA BO DRUŽBA IN
SREČEN BOM JAZ.

LETO DNI SEM ŠTUDIRAL
IN UGOTOVIL,
DA KAK DRUG ŠTUDIJ
BOLJ LAHEK BI BIL,
KER NISEM UČIL SE IN
PREVEČ GA PIL,
ŽE PRVI SEM LETNIK
TRIKRAT PONOVL.

IN ZDAJ KO V DRUGI SE LETNIK
PODAM,
KONČATI V DVEH LETIH NAMEN
GA IMAM,
DA MALO SEM LEN, TO
RES JE, PRIZNEM,
KNJIGE MI SMRDIJO IN
FAJN SE RAD MAM.

ČE ŠTUDIJ KONČAM
DELAL BOM KAR BOM HOTEL,
NA VSAKEM BOM VRHU
DEKLE DRUGO IMEL,
KMET LAHKO BO SEKAL
KAR BO ŽELEL,
MEDTEM PA MU ŽENO
NJEHOVO BOM GREL.

INFORMATIVNI GOZDARSKI STORŽI V MAJU

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Slovenj Gradec

Mesec maj je v naravi najbolj živahen mesec v letu. V gozdu je živahno, rojevajo se nova življenja. Živahno pa je bilo tudi v gozdarskih vrstah javne koroške območne gozdarske službe na področju rednega terenskega dela, še posebno pa na področju stikov z javnostmi.

Letošnji Teden gozdov je bil namenjen razvoju gozdarstva skozi čas. Za redno delo v vseh gozdovih posameznega gozdnogospodarskega območja so pomembne tudi odločitve svetov območnih enot.

9. maja so se v Slovenj Gradcu sestali člani sveta OE Slovenj Gradec in se opredelili do pripomb, katere so bile zbrane na javnih razgrnitvah osnutka desetletnega gozdnogospodarskega načrta območne enote Slovenj Gradec. Potrdili pa so tudi osnutek gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Črna - Smrekovec.

Načrtno delo v gozdnem prostoru mora potekati tudi na področju gospodarjenja z divjadjo. Zato morajo biti za sprotno usklajeno delo med živalskimi vrstami in okoljem narejeni dobri gospodarski načrti.

V maju je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano potrdilo letni lovskogojitveni načrt pohorskega LGO (lovsko gojitveno območje) za leto 2002, kateri je osnova za letne načrte gospodarjenja z divjadjo posameznih lovskih družin v območju.

Lovci so v letošnjem letu izdelali tudi petletne lovskogospodarske načrte. Te načrte potrjujejo na upravnih enotah, soglasje k tem načrtom v območju pa daje območna enota ZGS.

Petletni načrti morajo biti usklajeni z desetletnim lovsko gojitvenim načrtom pohorskega lovsko - gojitvenega območja, kateri velja za obdobje 2001 - 2010.

V maju je Tone Pridigar, vodja odseka za gozdne živali in lovstvo, posvetil veliko časa za pregled in podajanje pripomb ter pripopčil k 5-letnim lovsko gospodarskim načrtom posameznih lovskih družin.

Lastniki gozdov so izkoristili še zadnje dni pred košnjo za posamezna gojitvena dela in sečnjo, v upanju, da bodo dobili za opravljeno delo denarne vzpodbude (subvencije).

Revirni gozdarji so intenzivno izvajali označbo drevja za posek v zasebnih gozdovih, pričeli pa so tudi z odkazilom v skladovih gozdovih (državnih gozdovih) za leto 2003.

Gozdarji smo 22. in 23. maja dopolnjevali in utrjevali znanje o označbi drevja za posek in normativih za delo v gozdu v dobro gospodarjenem v zasebnem gozdu Žagac v Podgorju.

Na dvodnevni delavnici smo opozorili drug drugega tudi na morebitne napake pri odkazilu. Označba drevja za posek ali odkazilo mora potekati po predhodnih dolgo in kratkoročno postavljenih gozdnogojitvenih ciljih in pravilnih za gozd in izvajalca postavljenih normativih in ekonomski presoji planiranih ukrepov.

Delavnice so se udeležili vsi gozdarji iz vseh šestih krajevnih enot in gozdarji iz odseka za načrtovanje (taksatorji). Delo je potekalo na dveh že prej pripravljenih (izmerjenih) ploskvah.

Aktivne gozdarske vrste je zapustila in stopila v zaslužen pokoj Tonka Modic, ki je bila vodja KE Radlje od začetka delovanja ZGS. Njeno dolgoletno delovanje na področju gozdarstva, še posebej pa stikov z javnostmi, je rodilo mnogo strokovnih uspehov, katere bomo mlajši gozdarji z veseljem upoštevali pri nadaljnjem delu.

10. maja so se podali lastniki mislinjskih gozdov pod strokovnim vodstvom javne gozdarske službe iz KE Mislinja in OE Novo mesto v negovane bukove gozdove (Brezova reber) in v pragozd Pečka na Dolenjskem.

Na strokovni ekskurziji so udeleženci lahko dopolnjevali znanje o negi in varstvu listnatih gozdov.

V Sloveniji že nekaj let aktivno delujejo pod vodstvom Andragoškega centra iz Ljubljane, pa tudi ZGS, številni študijski krožki. Tudi na Koroškem delujeta v okviru javne gozdarske službe dva študijska krožka. Šintli in Stezice. Svoje delo predstavljajo študijski in bralni krožki javno-

sti tudi na svojih srečanjih, katere imenujejo Karavana študijskih krožkov. 24. maja je bilo srečanje članov vodij in mentorjev na Remšniku, kjer sta se predstavila tudi naša dva študijska krožka.

Gozdarji javne gozdarske službe že vrsto let sodelujemo pri izvedbi terenskih vaj študentov gozdarstva Biotehniške fakultete iz Ljubljane.

Pod vodstvom profesorja Jurija Diaccia (gojenje gozdov) so preživeli študentje dva dni med mislinjskimi in radeljskimi gozdarji. Ti so 27. in 28. maja pripravili študentom v mislinjskih zasmrečenih in radeljskih prebralnih gozdovih praktične delavnice iz gojenja in varstva gozdov.

26. in 27. maja so zaključili pod vodstvom profesorja dr. Dušana Mliniškega strokovno potepanje po slovenskih gozdovih gozdarji iz Spodnje Saške (Nemčija) na Koroškem.

Na mislinjskem Pohorju jih je zanimala dolgoletna sanacija zasmrečenih sestojev, v radeljskih gozdovih pa so spoznavali naše koncepte sonaravnega gospodarjenja z gozdovi.

Koroški gozdarji že vrsto let negujemo gozd, gozdnato krajino in posredno pa tudi prebivalstvo v hribovitih gozdnatih predelih.

Prireditve ob letošnjem tednu gozdov so potekale od 25. maja do 1. junija po vsej Sloveniji. V OE Slovenj Gradec smo za širšo javnost pripravili številne aktivnosti (sodelovanje z čebelarji, naravoslovne ure na gozdnih učnih poteh, regijski kviz o spoznavanju gozda, itd.).

Torej je bilo naše delo v maju zelo pestro!

1 Prvi dan so se delavnice udeležili revirni gozdarji krajevnih enot Prevalje, Črna in Radlje

2 Delavnico je vodil Gorazd Mlinšek

3 Primerjava podatkov med krajevnimi enotami Črna in Radlje.

Foto Janez Skerlovnik

TEDEN GOZDOV 2002

GOZDARSTVO SKOZI ČAS

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC

Vorančev trg 1

2380 Slovenj Gradec

Telefon, nc: 88 43 332, Faks: 88 42 684

E-mail: viharnik@gg-sg.si

SERVIS

Če ste lastnik tovornega vozila, gradbenega ali kmetijskega stroja, potem prav gotovo potrebujete nekoga, ki vam bo pomagal skrbeti zanj.

S svojimi dolgoletnimi izkušnjami in usposobljenimi delavci vam nudimo:

- vzdrževanje vseh vrst tovornih vozil z nadgradnjami
- montažo in vzdrževanje hidravličnih dvigal
- merjenje tlakov in nastavitve varnostnih ventilov
- avtooptiko za tovorna vozila - merjenje nastavitve stekanja koles in osi z lasersko optično merilno napravo
- centriranje koles za tovorna vozila
- demontažo in montažo avto-

plaščev tovornih vozil, gradbenih strojev in traktorjev do velikosti 56"

- prodajo vseh vrst avtoplaščev proizvajalcev Bandag, Sava, Semperit, Goodyear, Debica,...
- po konkurenčnih cenah obnovo izrabljenih pnevmatik
- pranje tovornih vozil z ročno enokratno napravo
- vzdrževanje in popravilo gradbene mehanizacije
- vzdrževanje in popravilo kmetijske mehanizacije (smo po-oblašeni servis traktorjev UNI-VERSAL)
- montažo in popravilo gozdarskih vitlov
- varenje, struženje, rezkanje

Obiščite nas ali pokličite za dodatne informacije!

PE SERVISI

Pameče 151, 2380 Slovenj Gradec

☎ (02) 88 46 100

Telefax: (02) 88 46 109

TRGOVINA

LES

SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA

V naši gozdarski trgovini LES v Slovenj Gradcu in Radljah vam nudimo vse, kar potrebujete za delo v gozdu:

vso gozdarsko orodje in opremo za posek in spravilo lesa, kolesne verige za traktor ali tovornjak, zaščitna sredstva in oblačila za gozdarje, kosilnice in motorne kose, škarje za živo mejo, motokultivatorje in še vse ostalo za delo v gozdu in na vrtu, itd...

Oglasite se pri nas.

SLOVENJ GRADEC,
Cesta na Štibu 1
☎ 88/21 620,
faks 88/42 684
RADLJE (Dvorec),
Koroška cesta 68
☎ 88/71 423,
faks 88/71 239

koroška banka

Koroška banka d.d. Slovenj Gradec,
bančna skupina Nove Ljubljanske banke

Tako preprosto je to – Klik NLB!

Je rok za plačilo položnice za elektriko ravno med vašim zasluženim dopustom?

Vam ni uspelo nakazati žepnine svojemu nadobudnežu?

Bi v nedeljo radi preverili stanje na svojem računu?

Je izpit pred vrati, vi pa morate v banko preveriti, ali je nakazilo študentskega servisa že prispelo?

Prava rešitev za vse, ki vam primanjkuje časa in vam delovni čas bančnih poslovalnic dela sive lase, je **spletna poslovalnica Klik NLB**.

Preko nje lahko 24 ur na dan vse dni v letu opravljate bančne storitve od doma, iz službe ali s potovanja.

Kako postanete uporabnik?

Vse, kar potrebujete, je računalnik, povezan z internetom, drugo je naša skrb!

Vlogo za uporabo spletne poslovalnice si lahko natisnete s spletnega naslova <https://klik.nlb.si> ali jo dobite v najbližji poslovalnici Koroške banke.

Izpolnjeno vlogo oddate v katerikoli bančni poslovalnici, kjer boste dobili zgoščenko in priročnik za uporabo Klica NLB.

Prihranek časa in denarja

Z uporabo spletne poslovalnice pa ne boste prihranili samo dragocenega časa, temveč se bo prihranek poznal tudi v vaši denarnici. Nadomestila za izvedbo plačil obveznosti preko Klica NLB so namreč bistveno nižja. Preprost izračun pokaže, da pri plačilu povprečno desetih položnic na mesec v enem letu prihranite 20.400 tolarjev.

Nadomestilo za plačilo položnice preko Klica NLB znaša samo **30 tolarjev** oz. 170 tolarjev manj kot plačilo pri bančnem okencu.

In še nekaj: položnice lahko plačate tudi z valuto vnaprej, kar pomeni, da pred odhodom na dopust ali potovanje določite datum plačila v prihodnosti in si s tem prihranite skrb za pravočasno plačilo.

Z uporabo spletne poslovalnice Klik NLB bodo vaši bančni opravki prijetnejši, hkrati pa se boste kljub čedalje hitrejšemu ritmu življenja lahko posvetili tudi stvarim, za katere vam sedaj preprosto zmanjkuje časa.

Koroška banka d.d.,
Slovenj Gradec, Glavni trg 30
Bančna skupina NLB